

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglast po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač.: Ljubljana 15 621.

Št. 38

Ljubljana, nedelja, dne 15. februarja 1931

Leto II.

† Umorjeni župnik Franc Kuščar iz Mengša

Podrobno poročilo o umoru, kakršnega naša kriminalna kronika zlepa ne pomni, glej na strani 3.

Velik nemir na londonski borzi

London, 14. februarja. AA. Zaradi govora finančnega ministra Snowdena je nastal na borzi velik nemir. Senzacijsko so ponujali ogromne množine obližev, vojne škode in državnih papirjev. Ta ponudba je povzročila znaten padec tečajev.

London, 14. februarja. AA. Na večeršnjih borzi so državni vrednostni papirji zelo padli. Prodajni nalogi so bili številni. Posebno so trpeli 3 1/2% konverzijsko in druga državna posojila.

Položaj na borzi je bil zelo negotov, ker je padec državnih papirjev zelo presenetil borzne senzale. Državni papirji so padli zaradi političnih dogodkov zadnjih dni in posebno zaradi govora Lloydja Georgea o resnem stanju državnih financ.

Novi potresi na Novi Zelandiji

Wellington, 14. februarja. AA. V meslih Napier in Hastings je danes spet nastal potres, ki je med prebivalstvom vzbudil veliko zmedo; vendar pa novih žrtev menda ni. Brzobjavne zveze so vnovič prekinjene. Novozelandska vlada je odredila, da se pošlje v ozemlje, ki ga je potres zadel, nova pomožna ekspedicijska. Ministrski predsednik Forster je to pomožno akcijo začel sam s tem, da je odpotoval v ozemlje, ki ga je doletela katastrofa.

Turško posredovanje med Rusijo in Romunijo

Bukarešta, 14. februarja. n. »Le Journal de l'Orient« poroča, da pride turški zunanji minister Tevlik Ruždi beg meseca marca v Romunijo. Jayna tajnost je, da je namen tega poseta ta, da bo turški zunanji minister posredoval med Rusijo in Romunijo. Romunija bi hotela skleniti z Rusijo pogodbo, da se druga drugo ne bosta napadli, toda pod pogojem, da pri pogajanjih o Besarabiji v splošnem ne bo besede.

Spor med centrom in soc. demokrati v pruskem dežel-nem zboru

Berlin, 14. februarja. AA. Pruski notranji minister Severing je doživel v občinskem odseku pruskega deželnega zbora poraz. Navzlic njegovim prigovorom je odsek sklenil, da za zdaj ne bo sklepal še nadalje o vladnem predlogu zakona za preureditev becelniške uprave, ker so dosedanja pogajanja pokazala, da bi bilo to za še dosti časa, preden bi prišlo do pravega soglasja. Odsek je pri tem, namiki sprejeti proti glasovom socijalnih demokratov predlog centroma, ki predvideva dodatek k dosedanjemu becelniškemu občinskemu zakonu in hoče odpraviti glavne nastale težkoče pri upravljanju glavnega mesta. Ta dodatek ima pred vsem namen, da omogoči izvolitev nadžupana in občinskih odbornikov, kar bi se bilo drugače zgodilo šele po sprejetju zakonskega osnutka, ki bi ga predložila vlada.

Popoln političen preobrat na Španskem

Vlada generala Berenguerja podala ostavko - Voditelji nekdanjih političnih strank v avdijenci - Razpis volitev preklican - Za jutri se pričakuje sestava koncentracijske vlade

Madrid, 14. februarja. d. (Uradno) Kabinet Berenguer se je danes ob pol 12. sestel in sklenil, da poda svojo demisijo. Ministrski predsednik Berenguer je odšel s svojimi sodelavci popoldne h kralju in mu izročil demisijo. Kralj Alfonz je vladi poveril nadaljnje opravljanje tekočih poslov, potem pa je takoj začel posvetovanja z odločilnimi strankarskimi voditelji. Sprejel je voditelja konservativcev vojvodo Maura, voditelja liberalcev grofa Romanonesa in voditelja demokratov markija Alhuzemasa. Maura je pri izhodu iz kraljevega dvorca izjavil, da je kralju priporočal sestavo nacionalnega kabineta.

Maura misli, da bo kralj pritegnil k posvetovanjem tudi takozvane konstitucionalce, t. j. tiste politike, ki zahtevajo sklicanje ustavotvorne skupščine. Razen tega bo najbrže h kralju poklican voditelj katalonskih regionalistov Cambo. Marki Alhuzemas je izjavil, da je kralja opozoril na potrebo, da se sestavi kabinet široke koncentracije. Razen tega je priporočal, naj se takoj razpišejo občinske volitve. Na podlagi njih izida bi se potem vršile provincialne volitve, pozneje pa bi se morala na tej podlagi sklicati ustavotvorna skupščina. Prej pa bi se še moral natančno določiti program za kesnejšo spremembo ustave. V političnih krogih pričakujejo, da bo že v ponedeljek sestavljen nov kabinet.

Madrid, 14. februarja. d. Berenguerov kabinet je utemeljeval svojo ostavko s tem, da mu je nemogoče izvesti vladni program, ki je šel za tem, da se vzpostavi normalen političen položaj in da se država vrne k ustavi iz leta 1876. Kralj bo najbrže poskusil sestavo koncentracijskega kabineta.

Madrid, 14. februarja. d. V političnih krogih se kot naslednik generala Berenguerja imenuje generalni kapitan španske mornarice admiral Aznar. Aznar ima baje

namen sestaviti kabinet, v katerem bi bili zastopani konservativci Maura, liberalci Romanones, potem Alba in demokrat Prieto. Aznar je imel že daljši razgovor z Romanonesom.

Madrid, 14. februarja. d. (Uradno) Kralj je podpisal dekret, s katerim se preklicuje razpis parlamentarnih volitev, ki so bile kakor znano, določene za 1. marec.

Kako je prišlo do nenadnega preobrata

Pariz, 14. februarja. d. Pred senzacionalnim preobratom v Madridu, ki ga ni nihče pričakoval, so se vršile daljše konference liberalcev. Voditelji liberalcev so se pridružili stališču socijalistov, republikancev, demokratov in drugih radikalnih elementov, ki so, kakor znano, protestirali proti temu, da bi volitve izvedla Berenguerova vlada. Romanones je ta sklep liberalcev naznanil Berengueru in mu izjavil, da se bodo liberalci, če bi kljub temu izvedla volitve Berenguerova vlada, volitev sicer udeležili, a takoj zahtevali, da se parlament razpusti in da se skliče ustavotvorna skupščina. Nato se je ministrski predsednik Berenguer odločil, da odstopi.

Madrid, 14. februarja. V političnem položaju je nastal nenadoma popoln preobrat. Liberalna voditelja grof Romanones in Garcia y Prieto sta izjavila, da bosta revidirala svoječasni sklep in se eventualno udeležila parlamentarnih volitev pod pogojem, da bo novoizvoljena zbornica takoj razpuščena in sklicana ustavodajna skupščina, ki bo izdelala novo špansko ustavo. Ko je katalanski voditelj Cambo doznal o tej odločitvi, je izjavil, da je postala neudeležba njegove stranke v sedanjih volilni borbi v takih razmerah nepotrebnost.

Nadaljevanje državljanske neposlušnosti v Indiji

Nacionalisti razvijajo zopet silovito akcijo - Odbor indijskega kongresa je sklenil, da bo dosledno nadaljeval propagando

slušnost.

London, 14. februarja. AA. Ker je položaj v Indiji čedalje bolj resen, je vlada odredila, da morajo biti vsi Evropejci in častniki, ki love v okolici Pešavarja, oboroženi. Zenske igrajo golf le pod policijskim nadzorstvom. Ženam je dovoljeno jahanje le v oboroženem spremstvu in v določenih urah. Indijski nacionalisti razvijajo veliko delavnost in postajajo čedalje bolj nasilni. V Jambusarju je napadlo 50 mož 8 stražnikov. Pri tem je bil ubit njihov vodja.

Kongresni odbor je sklenil, da bo strogo izvajal bojkot inozemskega blaga in ojačil propagando za državljansko neposlušnost.

Benares, 14. februarja. AA. Ker je bil umorjen neki trgovec inozemskega manufakturnega blaga, je prišlo med Hinduji in muslimani do krvavih spopadov, v katerih sta bili obiti dve osebi in 77 ranjenih. P mestu krožijo oboroženi policijski oddelki.

Sondon, 14. februarja. AA. Indijski zastopnik na konferenci okroglo mize dr. Moonje je pred povratkom v Indijo objavil v »nočnem« Timesu izjavo, v kateri pravi, da bi bilo od Gandhija in kongresnih voditeljev zelo modro, ko bi sprejeli povabilo ministrskega predsednika Mac Donalda in indijskega podkralja ter nadaljevali pogajanja o indijski ustavi. Dr. Moonje je brzojavil ta svet svojim prijateljem v Indiji.

Dr. Moonje pravi dalje, da bi se vprašanje ukinitve davka na sol in prohibicije inozemskih alkoholnih pijač lahko urenilo postavnim putem. Ta vprašanja niso bistvenega pomena in bi se dala pri sedanjem stanju stvari razmeroma lahko rešiti. Dr. Moonje končuje s tem, da je treba storiti vse, da se izpremeni sedanje premirje v trajen mir.

Dr. Moonje pravi dalje, da bi se vprašanje ukinitve davka na sol in prohibicije inozemskih alkoholnih pijač lahko urenilo postavnim putem. Ta vprašanja niso bistvenega pomena in bi se dala pri sedanjem stanju stvari razmeroma lahko rešiti. Dr. Moonje končuje s tem, da je treba storiti vse, da se izpremeni sedanje premirje v trajen mir.

Nova protikemalistična zarota na Turškem

Številne nove aretacije — O obsojencu, ki je pobegnil izpod vislice, ni še nobenega sledu

Carigrad, 14. februarja. r. Te dni je bila aretirana nova večja skupina protikemalističnih zarotnikov, ki so obtoženi, da so delovali proti varnosti države. Ta skupina je razvijala svojo propagando v okraju Belikesir. Med aretiranci so bivši prosvetni minister Vehbi-bej, en bivši poslanec, en novinar in en hodža (duhovnik).

Tudi ta skupina pride pred vojno sodišče v Menemenu. Sodi se, da so aretirale oblasti povodom nemirov v Menemenu v decembru lanskega leta okoli 1000 oseb. Nekateri so bili zopet izpuščeni iz ječe takoj po zaslišanju, toda število zaprtih znaša vendar še okoli 250.

Tukajšnje sodišče je obsodilo dvanajst mladih komunistov na po dve leti ječe. Obsojenci so bili obtoženi, da so rovarili proti varnosti države. Proces se je vršil tajno in je trajal nad dva meseca.

Na smrt obsojeni Ismail Hussein, ki je v Menemenu zbežal krvniku izpod vislice

in izginil v množici, je še vedno na prostem. Oblastim se ni še posrečilo ga ujeti. Prebivalci okraja Menemen in bližnjih okrajev so dobili od oblasti opomin, da morajo naznaniti policiji vse, kar bi utegnili omogočiti aretacijo ubeglega obsojenca.

Motnje v prenašanju papeževskega govora

Pariz, 14. februarja. AA. Kakor poročajo iz Pariza, je nekaj tamošnjih listov opozorilo, da ob priliki prenosa brezžičnega govora v četrtek na šlo le za atmosferske motnje. »Echo de Paris« trdi naravnost, da so te motnje prihajale iz neke sovjetske postaje.

Pariz, 14. februarja. AA. »Echo de Paris« poziva francosko vlado, naj protestira pri vladi Sovjetske Rusije, da so njene radiofonske postaje, ki prenosijo papežev govor, da so na istem valu oddajala svoja poročila. Zato papežev govor v Franciji in Angliji niso mogli razumeti.

Sijajen koncert beograjskega kvarteta v Sofiji

Sofija, 14. februarja. AA. Beograjski kvartet je priredil snovi v Inženjerskem domu koncert. Koncertu so prisostvovali bolgarski minister za zunanje zadeve Burov in finančni minister Molov z gospo, dalje ga. Ljapčev, ga. Tajnov, jugoslovanski poslanik v Sofiji Vukčević, osobe jugoslovanskega poslanstva, diplomatski zbor in najodličnejši predstavniki sofijske družbe. Koncertu je prisostvovalo tudi veliko število bolgarskih glasbenikov in študentov. Po vsaki točki programa je bil kvartet pozdravljen z velikim navdušenjem. Bolgarski glasbeniki so se izrazili zelo pohvalno o kvaliteti beograjskega kvarteta. Na programu so bili Mozart, Brahms, in Tkalčič. Izvajanje programa je bilo na višini. Na kraju so člani kvarteta želi buren aplavz. Po koncertu je skupina bolgarskih glasbenikov priredila v restavraciji Inženjerskega doma banket na čast kvartetu. Banketu je prisostvoval jugoslovanski poslanik Vukčević.

Odbor za proučevanje evropske vzajemnosti

Ženeva, 14. februarja. AA. Odbor za proučevanje evropske vzajemnosti se sestane dne 21. in 22. marca v Budimpešti. Določena sta dva poročevalca, izmed njih dr. Marinković.

Apel bogatinom

Ob priliki otvoritve vatikanske radio-postaje je imel poglavar katoliške cerkve na vse ljudi, katolike ko nekatolike, nad vse pomemben govor, ki je že vzbudil pozornost vsega sveta in čegar upliv bo trajal še dolgo. V tem svojem govoru je papež na kratko označil vse glavne dolžnosti, ki jih ima vsak pristaš Kristusovih načel in vladarjem ko podložnikom, bogatinom ko revnim, delavcem ko delodajalcem so bile namenjene papeževe besede. V času predpustnega veselja pa so še prav posebno aktualne besede, ki jih je govoril papež bogatinom, kajti na sijajnih predpustnih zabavah se najbolj vidi vsa velika socialna razlika, ki je objela svet. Iz te razlike pa izvira vse nezadovoljstvo delovnih slojev in ta razlika je glavno orožje vseh komunističnih hujšakačev. Orožje izvije tem hujšakačem zato iz rok, kdor skrbi za zmanjšanje socialne razlike, oziroma kdor skrbi, da more vsak, kdor dela, s svojim poštenim delom na pošten način preživeti sebe in svojo rodbino.

To pa je dosegljivo le, če imajo socialno čustvovanje ne samo oni, ki nič nimajo, temveč tudi oni, ki kaj imajo, če se tudi bogatini zavedajo svoje dolžnosti do sočloveka. Bogastvo daje moč in zato kaj hitro zapelje bogatina misel, da je vsled svojega premoženja tudi kot človek več od reveža. To pa je najusodnejša zmota in izvir vsega zla, ker ta zmota je kriva, da greši bogatin proti osnovni človeški in krščanski zapovedi, ki zahteva, da treba tudi v največjem revežu spoštovati človeka in njegovo dostojanstvo.

Če se bogatin nikdar ne bi izneveril tej kardinalni človeški in krščanski zahtevi, potem tudi ne bi bil nikdar osovražen, temveč bi užival splošen ugled, kakor je revež že od nekdaj vaju, da časti bogastvo. V resnici tudi vidimo, da bogatini, ki znajo pokazati svoje srce, uživajo spoštovanje in tudi zaupanje najbolj revnih ljudi, da pa so izvir vse jeze in vsega nezadovoljstva oni, katerim je denar ubil srčno dobroto. Dar božji je srčna dobrota in skoraj zaslužijo usmiljenje oni, ki so zapravili ta dar. Kajti vse plemnitvo v človeku izvira iz srčne dobrote in zadoščenja, kakor ga ne more dati nobeno bogastvo, daje srčna dobrota. Samo tisti, ki malo ve in ki ni dosti naobražen se oropa tega velikega zaklada in dejansko tudi vidimo, da so navadno najmanj socialno čuteči baš najmanj naobraženi bogatini.

Samo ljudje brez srčne kulture se spozabljajo do takih dejanj, da odpovedo vestno plačujočemu najemniku stanovanje, ker ima otroke. Naj hodijo takšni ljudje še tako pridno v cerkev, so vendarle slabi kristjani, ker Kristus je dejal: »Pustite otroke k meni!« Prav tako pa je slab kristjan tisti, ki plačuje svoje delavce tako slabo, da ne morejo ne živeti in ne umreti. Pa niti pameten ni, kdor tako dela, ker samo tisti uspeva, ki se more zanesti na svoje delavce. Zato tudi vidimo, da vsa solidna in napredujoča podjetja slove po tem, da dobro plačujejo svoje uslužbenke.

Bogastvo je sreča in sicer navadno nezasluzena sreča in zato tudi opoteča. Vsak, ki or ima bogastvo, bi se moral prav za prav vedno bati, da se mu sreča ne izneveri in dejansko vidimo tudi, da bogatini dostikrat žrtvujejo svoje najdražje blago, da se s tem odkupijo od nesreče. V Ameriki, kjer je največje bogastvo sveta, danes takmujejo bogatini med seboj, kdo bo več dal za obče koristne namene. Skoraj vse univerze, vse bolnice žive le od darov ameriških bogatašev. To je pametno in prevdarjeno, ker nikdar ni narod proti onemu, ki ima, pa daje, temveč le proti onemu, ki ima, pa nič ne daje. Skopuh in grabežljivec sta bila vedno zaničevana in bosta tudi vedno, ker ne vesta, da bogastvo obvezuje.

Bogataš, ki ne izvršuje svojih socialnih dolžnosti, pa ni le slab kristjan, temveč tudi slab patriot, kajti prva zahteva nacionalne isli je, da smo si vsi, ki pripadamo enemu narodu, tudi enakovredni bratje. Če že zaradi nič drugega, potem moram pomagati bratu v sili že zato, ker je Slovenec, ker je Jugoslovan. To je socialni nauk, ki je nerazdružljivo zvezan z nacionalnim programom in zato se nacionalni program tudi čisto strinja s papeževimi besedami.

Papežev apel na bogatine je zato tudi apel nacionalistov in zlasti jugoslovanskih, ki so većinoma izšli iz revnega naroda in z njim še posebej sočustvujejo baš zato, ker je to reven in pomoči potreben narod.

Inszeniran napad Bethlena proti dr. Benešu

Madjarski ministrski predsednik smeši češkoslovaškega zunanjega ministra. - Čehoslovaški uradni odgovor

Budimpešta, 14. februarja. d. Na današnji seji magnatske zbornice si je ministrski predsednik grof Bethlen naročil interpelacijo proti češkoslovaškemu zunanjemu ministru dr. Benešu. Dr. Beneš je v nekem intervjuu z dopisnikom francoskega lista »Paris Midic primerjal šolstvo in druge kulturne in politične zadeve madjarske manjšine na Češkoslovaškem z razmerami Slovkov na Madjarskem. Ugotovil je, da so Madjari na Češkoslovaškem na boljšem glede šol in glede drugih svoboščin, kakor celo Madjari na Madjarskem, medtem ko Slovaki na Madjarskem sploh nimajo nobenih šol in nobenih svoboščin. V intervjuu je dr. Beneš rabil tudi besede, s katerimi je izrekel, da bi bilo v interesu miru v Srednji Evropi želeči drugačen režim.

Ta pasus je dal povod za interpelacijo, na katero je grof Bethlen takoj odgovoril in med drugim izjavil: Madjarska vlada tem izjavam dr. Beneša ni pripisovala velike važnosti. Če se kdo v salonu mednarodnega življenja pojavi brez ovratnika in brez kravate, je mogoče, da se to zgodi ali po lastnem okusu dotičnika ali pa v raztresenosti. Madjarska vlada je te izjave pripisala raztresenosti dr. Beneša. Vedno češče ponavljanje pa kaže, da so dejstva, da Madjarska zagotavlja in posredovala, smatrati morebiti za šibkost, zato se je po omenjenih izjavah dr. Beneša madjarska vlada obrnila na madjarskega poslanika v Pragi in mu naročila, naj zahteva

od češkoslovaškega zunanjega ministra pojasnila. Dr. Beneš je nato odgovoril madjarskemu poslaniku, da je besedilo intervjuja sicer avtentično, vendar pa ga je madjarska vlada napačno razumela. Beneš izjavlja, da z inkriminiranim delom svoje izjave ni mislil madjarske vlade, temveč tiste neodgovorne skrajne elemente, katerih besedo je v madjarski propagandi in v madjarskem tisku le preveč slišati. Dr. Beneš pa se je branil, da bi to tolmačenje objavil v listih.

Grof Bethlen je končno izrazil obžalovanje, da so izjave dr. Beneša v stanu vznemiriti madjarsko javno mnenje in to baš v trenutku, ko ole vladi polagata važnost na to, da se vzpostavi gospodarski odnosi med njima. Magnatska zbornica je odgovor ministrskega predsednika vzela na znanje.

Praga, 14. februarja. d. V danes objavljenem uradnem odgovoru na izjavo madjarskega ministrskega predsednika grofa Bethlena je izjavil zunanji minister dr. Beneš, da njegove besede niso obsegale nobenega vmešavanja v madjarske notranje zadeve. Posredovanja madjarske vlade v praškem znanjem uradu grof Bethlen ni popolnoma pravilno opisal, kajti dr. Beneš je protest kot neutemeljen zavrnil. Pač pa je glede nekega svojega stavka v intervjuu ugotovil, da se ne nanaša na madjarsko vlado, temveč na ekstremne madjarske elemente in njih propagando.

Madjari na italijanskem poletu v Ameriki

Informacije praškega lista »Pravo Lidu« — Dve letali sta imeli čisto madjarsko posadko

Rim, 14. februarja. r. »Giornale d' Italia« se bavi polemčno z vestjo iz Prage, ki trdi, da so bili na dveh izmed letal, ki so napravila nedavni prekoceanski polet v Brazilijo, sami madjarski častniki in podčastniki. To vest je objavilo praško »Pravo Lidu«, ki navaja tudi imena vseh članov posadke omenjenih letal. Na enem obeh letal je bil — piše češki list — madjarski artiljerijski kapetan Boer kot pilot, podčastnik Kilmos Polcer kot opazovalec, narednik Feriancz in kaplar Halacz kot mehanik in radiotelegrafist. Na drugem letalu pa so bili: artiljerijski poročnik Erno Magyar kot pilot, poročnik Von Hanser kot opazovalec, narednik Langer in kaplar Esztek kot mehanik. Kapetan Boer, ki se je ponesrečil v Bolamí, je bil rojen v Kezdivasarhely na Sedmograškem; tam

je bil njegov oče učitelj, a je umrl pred štirimi leti v Budimpešti. Kapetan Boer je stanoval v Budimpešti v devetem okraju Osarmakter št. 5, pozneje pa v Derin Utzu št. 1. Njegov stric je — po informacijah praškega lista — polkovnik v pokoju in sedaj upravitelj veleposredstva Esterhazyen. Vsled smrti svojega nečaka nosi sedaj žalni znak. Poročnik Hanser pa se je rodil v Šopronju, kjer je njegov oče ravnatelj neke pivovarne.

Isto vest posnemljejo tudi drugi fašistovski listi in jo označajo kot neresnično, češ da je Italija organizirala polet s svojimi lastnimi sredstvi brez vsakega sodelovanja drugih narodov. Značilno pa je, da ne navajajo proti informacijam praškega lista nikakih osebnih podatkov o kapetanu Boeru in drugih letalcih.

Madjarski list proti antijugoslovanskemu terorju

Subotica, 14. februarja. l. Tukajšnji madjarski list »Napoc« prinaša na uvodnem mestu članek pod naslovom »S peklenjskimi stroji se ne ustvarja dobra sosedstva politika«, v katerem podčrtava slab vtis, ki ga je v naši javnosti izzvala ugotovitev, da stoji zagrebški atentatorji in njihovim podpornikom v zvezi z Madjarsko. Na koncu pravi list, da se s takimi zločini ne more priti do dobrih sosedskih odnosov.

Istotako prinaša list »Zaj Ujsag« članek pod naslovom: »Peklenjski stroji«. V tem članku obsoja zločin zagrebških atentatorjev in njihovih spodbujevalcev in poudarja njihove zveze z nekaterimi krogi na Madjarskem.

Snežna katastrofa na Dunaju

Dunaj, 14. februarja. d. Danes je Dunaj in okolice zadela izrazita snežna katastrofa. Več noč in danes vse dopoldne je padal sneg, ki je zadela vse prometne poti. Vozovi cesne železnice so vozili vedno počasneje in redkeje, ob 10. dopoldne pa je bilo samo še na Ringu mogoče vzdržati tramvajski promet. V četrtilih je bil promet več ur ustavljen. Tudi avtobusi so se morali ustaviti in promet na rečni železnici se je dal le z največjim naporom vzdržati. Ceste so bile polne avtomobilov in vozil, ki so se z največjim naporom premikali naprej po vodenem snegu. Celo snežni plugi niso mogli naprej. Bilo je tudi več prometnih nezgod. Zelo hudo je bilo tudi na železnici, zlasti na južni železnici. Mnogo vlakov je običalo, med njimi dva mednarodna brzovlaka, in sicer brzovlak Trst-Dunaj in brzovlak Dunaj-Trbiž-Rim. Ta je običal na Semmeringu, tržaški pa na jugoslovanski meji pri Pesnici. Pri obeh vlakih so morali očiščati sneg, nakaar sta šele mogla po večurni zamudi nadaljevati vožnjo. Posebno težaven je bil položaj na jugu Avstrije proti jugoslovanski meji. Tudi v Gradcu so bile velike kalavinitete. Skrajno so bili pristojni organi proti snežni katastrofi skoraj brez moči. Šele proti poknevu je bilo mogoče položaj vsaj deloma zopet obvladati. Ko je nehala snežiti, je bilo mogoče snežne mase deloma vsaj očiščati. Obšinska straža in gasilci, v provinci pa vojaštvo, so morali na pomoč. Na Dunaju so skoraj vsi brezposelni, ki so se javili na delo, dobili zaposlitev.

Požar v splitski ladjedelnici »Takmur«

Split, 14. februarja. k. Okraj Sustipana je bil preteklo noč pozorišče požara, ki se je okrog 2. ure pojavil v delavnici ladjedelnice Takmur. Požar je delavnice uničil. Tudi dva nova motorna čolna sta pogorela. Gasilci tega niso mogli preprečiti. Lastnik ladjedelnice inž. Kosiček ne bo trpel škode, ker je bilo vse zavarovano.

Nj. Vel. kralj pokrovitelj nad zimsko-sportnimi tekmami

Beograd, 14. februarja. AA. Nj. Vel. kralj je izvolil podariti svoje najvišje pokroviteljstvo nad zimsko-sportnimi tekmami, ki bodo od 20. do 24. t. m. v Bohinju. Zmagovalec dobi od Nj. Vel. kralja zlato uro s kraljevimi inicijalkami. Za tekme so se prijavili do zdaj Norvežani, Poljaki, Čehoslovaki, Nemci in Avstrijci. Pričakujejo tudi prihod Švicarjev in Romunov. Posebni tekmi imajo polovično vožnjo.

Ukazi in odredbe v vojski

Beograd, 14. februarja. l. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil na predlog vojnega ministrstva postavljen za poveljnika I. bataljona 48. pešpolka major Šarnbeg A. Ivan, dosedanji poveljnik I. bataljona 38. pešpolka Njegoševca. Za namestnika člana vojne kontrole pri ministrstvu vojske in mornarice pa je bil imenovan intendantski podpolkovnik Fuks M. Milko.

Ministrstvo vojne in mornarice je dovolilo, da se poročijo: inž. poročnik Romšak I. Rudolf z gđ. Sveto, hčerko Mihajloviča Ivana, trgovca v Sabcu, nižji vojni uradnik III. razreda artiljerijske tehnične stroke Puncer J. Josip z gđ. Roziko, hčerko pokojnega Ivana Preloga, bivšega gozdnege upravitelja v Novemklostru in sanitetski poročnik pri mornarici Storn F. Ante z gđ. Olgo hčerko Ivana Senice, policijskega pristava v pok. iz Pobrežja pri Mariboru.

Na predlog ministrstva vojske in mornarice je Nj. Vel. kralj odstavil rezervnega častnika pehotnega poročnika Zablacan M. Augusta in prav tako razveljavil ukaz, s katerim je bil Zablacan M. Avgust odlikovan z redom Jugoslovanske krone V. stopnje.

Clanom Narodno strokovne zveze v revirjih

Izvrševalni odbor Narodno strokovne zveze pozivlja vse rudarje revirjev TPD, člane in prijatelje, da volijo enotno listo rudarjev. Na enotni listi so štiri izkušeni zastopniki rudarjev. Te volitve naj pokažejo, da ni čas za razdor med rudarji. Vsi do zadnjega na volišče!

Obupen položaj rudarskih staroupokojuencev

Zagorje, 13. februarja. Ljudje, ki so vse svoje življenske moči izgubili pod zemljo, ko so kopali premog, so doživeli na starost največje razočaranje. Ves čas svojega zaposlenja so redno vplačevali razmeroma visoke vsote v blagajno, ki bi jim v času, ko jim moči odpovedo, vračala vsaj toliko, da bi se za silo lahko preživljali. Brez godrujanja so si odtrgavali mesec za mesecem od svoje že itak borne plače v upanju, da bodo imeli kdaj od tega kake koristi. Toda kruto so se prevarali.

Prišla je svetovna vojna in ko je bila končana, se je pričelo trpljenje za izmzgane rudarje. Denar je izgubil na vrednosti, upokojujenci so dobivali — kakor še danes — malenkostne pokojnine. Gorje onim, ki nimajo sorodnikov. Prihrankov rudar pač nima in na stara leta je izpostavljen največji bedi, posebno pozimi. Mnogo jih je odvisnih od dobrosrčnosti onih, ki tudi živijo v pomanjkanju.

Pokojnine staroupokojuencev plačuje seveda bratavska skladnica. Ker pa so postale bratovske skladnice v Dravski banovini pasivne, kakor je pokazala tozadevna razprava v seji banskega sveta, je stopilo vprašanje saniranja bratovskih skladnic v odločilni stadij. Pripravlja se nov pravilnik, ki je zadnja nada staroupokojuencev, da se potom njega izboljša njihovo žalostno stanje.

Takozvani pravilnik dr. Žerjava iz l. 1925. ima poleg dobrih in za delavstvo koristnih določb tudi več napak, ki so se pokazale že kmalu po njegovi zakonitvi. Zato je bil ta pravilnik predmet mnogih kritik, ki so prišle do izraza na mnogih rudarskih shodih. Med temi napakami je določba, po kateri se plačuje rudarjem, ki so bili upokojeni pred l. 1925., torej »staroupokojuencev«, njihove pokojnine, če se sploh morejo tako imenovati, v kronah. Te niso bile niti prevedene v dinarsko veljavo, kar znači, da dobivajo člani 24 kron (6 Din), vdove 12 kron (3 Din), sirote 8 kron (2 Din) mesečno. Edina dobrota za nje je uživanje doklade, ki jo nakazuje »Pokrajinski pokojninski sklad za rudarje v Ljubljani«. Ta znaša za člana 150 Din, za vdovo 112 Din, za otroke pa 42 Din mesečno. S tem denarjem mora staroupokojuenec plačevati stanarino, kurjavo, a kje je hrana in druge potrebščine?

Ti siromaki vlagajo že od leta 1925. dalje razne prošnje za pomoč na rudarsko glavarstvo v Ljubljani, na bivši oblastni odbor, na razna ministrstva itd., toda razen obljub niso dosegli ničesar. Njih število se je v kratkem času petih let škričilo od 4000 na 2700, kar pa ni posledica starosti, temveč v prvi vrsti — beda.

Nadaljna napaka imenovanega pravilnika obstoji v tem, da so se štali takozvani rezervni deleži, ki jih je dobil rudar, ako je iz kateregakoli vzroka izstopil iz službe, kakor tudi iz bratovske skladnice. Iz rezervnih deležev je prejel vsaj nekaj odstotkov vplačanih prispevkov. Ker je bil ta člen v pravilniku šrtan, ne dobi reducirani ali odslovljeni rudar, ako ne more v 6 mesecih pri nobenem rudniku v Jugoslaviji dobiti dela in postati zopet član kake bratovske skladnice, vseh že pridobljenih pravic in naj si je plačeval tudi 20 in več let vse prispevke v penzijsko blagajno. Tudi v tej zadevi je potrebna nujna remedura.

V času torej, ko se dela na novem pravilniku, ga s težkim srcem pričakujejo ti bedneži, ki se jim zopet poraja upanje na boljše čase.

Vpokojujetev

Beograd, 14. februarja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog finančnega ministra je bil s soglasjem predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev vpokojen Vasilije Nestorov, davčni inspektor v II/2 pri davčni upravi v Kočevju.

Bivši upravitelj šole pri Sv. Jakobu v Trstu zopet na svobodi

Trst, 14. februarja. v. Bivšega upravitelja slovenske zasebne šole pri Sv. Jakobu v Trstu so oblasti izpustile na svobodo. Kakor znano, so ga pred meseci zaprli. Njegova aretacija je bila v zvezi z ukinitvijo šentjakobske šole.

Prenehanje fašistovskega lista

Trst, 14. februarja. v. Danes je izšla poslednja številka fašistovskega sindikalnega tednika »La L'ammac«. Na uvodnem mestu je objavil ravnatelj lista Ladislav Rocca obvestilo z naslovom: »S fašistovsko disciplino«. V članku pravi, da je nacionalna konfederacija fašistovskih industrijskih sindikatov sklenila ukiniti vs pokrajinske sindikalne liste, ter da se temelji na fašistovski disciplini klanja in da zaradi tega danes izide poslednja številka tržaškega tednika. V drugem odstavku svojega članka pa pravi, da ni opustil misli in da ne more uvideti brezpredmetnosti sindikalnega glasila v Trstu, zaradi tega bo v čimkrajšem času prišel izdati »Sindikalne novice«, list, ki bo izključno sindikalnega značaja. Na koncu se zahvaljuje sodelnikom in čitateljem za njihovo dosedanje podporo.

Italijanska propaganda proti Franciji

Pariz, 14. februarja. Pariški tisk piše vedno več o akciji Italije proti Franciji v Tunisu na Korziki in na Rivieri. Posebno ostro agitira proti Franciji italijanski list »Telegraf«, ki izhaja na Korziki. Francoski nacionalisti so izjavili, da ne bo mogoče obdržati teh pozicij, če bo vlada še nadalje tako pasivna.

Orkan na Jadranu

Split, 14. februarja. n. Nocoj je divjal na Jadranu orkan. Tlak barometra je dosegel ponoči najnižjo mero 738 mm. Burja je sploščila divjala z brzino 80 km, kasneje pa je brzina dosegla več ko 100 km. Ob pol enih so mornarji privezali svoje ladje. Škode ni bilo nikake. Tudi na morju ni bilo nikake ladje, ker je meteorološka postaja že snoči obvestila mestno pomorsko poveljstvo, da se bliža nevihta.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 14. februarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Oblačnost bo polagoma pojemala, temperatura pa bo padla.

V poštne znamke so pokopani milijoni

Beseda na naslov naše poštne uprave

Naj si kdo misli o filateliji ali o nabiranju znamk karkoli, naj smatra filateliste za majhne bedake, vendar pa je dejstvo, da je danes na svetu najmanj dva do tri milijone takih ljubiteljev znamk; res so med njimi tudi otroci, ali večino pravih filatelistov tvorijo odrasli ljudje, in sicer prav mnogi zelo ugledni možje iz vseh stanov.

Da je filatelija za otroke mnogokrat precej vzgojnega pomena in da lepa zbirka znamk danes pomenja neko vrednoto, ki je včasih prav znatna, vse to nas ob tej priliki ne zanima, nego nam gre za to, da pokažemo, koliko druge države zaslužijo z dejstvom, da filatelija konsumira kolosalne mase znamk, rabljenih v prometu in nerabljenih, kar pomenja za državo, ki jih tiska, velikanske svote denarja. Zlasti se mora računati z onimi masami znamk, ki se ne rabijo v poštnem prometu, nego se kupijo od filatelistov nerabljene, t. j. radi lepše zunanosti, z žigom nepritisnjene in ki se dajo mnogokrat pozneje z žigom pritisniti, kakor pač slučajno dotične znamke dobe večjo vrednost z žigom ali brez žiga. Da imajo znamke neko kurzno vrednost, ki zelo variira kakor pri vrednostnih papirjih, o tem nam pričajo razne izdaje katalogov o znamkah, ki jih izdajajo razna velika trgovska podjetja z znamkami.

Z današnjimi vrstami se obračamo zlasti do merodajnih faktorjev poštnega in prometnega resora, da bi na pristojnem mestu opozorili, kako bi mogla tudi naša jugoslovanska poštna uprava z znamkami za filatelijo zaslužiti precejšnje svote, skoro bi rekli, milijone dinarjev, ako se loti tega v taki meri kakor mnoge druge države. Pred kratkim mi je nek znan in priznan strokovnjak, ki trguje z znamkami, pokazal pisma od poštne uprave drugih držav, ki mu ponujajo kolekcije znamk, namenjene filateliji. In to ni morda kak privaten posel na skrivaj, vsaj n. pr. danski Postmuseum čisto odkrito nastopa v imenu poštne uprave danske države. Ponudbe pa prihajajo tudi iz drugih držav, n. pr. Anglije, Nemčije itd. Poštne uprave vseh teh držav vedo, da se za filatelijo rabijo velike množice kolekcij ali celih serij znamk, ki so baš v prometu ali ki so bile že prej, pa so še preostale. Zato tiste poštne uprave računajo ne samo s potrebo poštne poštnice same, nego tudi s potrebo filatelije. In tako ponujajo trgovcem z znamkami lepo opremljene serije, lepo zavite ter dajajo tem trgovcem primerno provizijo, vedoč, da bodo skušali spraviti v promet čim več tega filatelističnega blaga. Ta promet oziroma trgovina se neveda ne omejuje samo na dotično državo, nego ima zveze s trgovci vseh drugih držav, kjer je promet v filateliji količjak urejen in plodonosen.

Ker pa vsaka nova izdaja znamk povzroči novo povpraševanje, radi tega v teh državah poštne uprave večkrat menjajo izdajo, gledajo na čim večjo raznovrstnost in lepoto znamk, ki n. pr. s pokrajinskimi slikami delajo tudi propagando za tujski promet. Vsakdo, kdor količjak pozna filatelijo, ve, kako so visoko cenjene znamke lepih barv, lepih slik, raznih jubilejnih edicij ali priložnostnih oziroma spominskih znamk.

In znano je, da so pri nas po prevratu dosegle veliko ceno in obdobjanje n. pr. znamke ljubljanske oziroma dunajske izdaje (kronske vrednote) verigolomcev (Kettensprenger). Tako je bila ona za 15 kron poštne vrednote tako visoko cenjena, da so zanj plačevali za prvo izdajo po 100 dinarjev.

In lahko trdimo, da je jugoslovanska poštna uprava v desetletju po prevratu zamudila nešteto prilik oziroma precej milijonov denarja, ker ni izkoristila ugodne konjunktore s filatelijo. Če pa je bilo toliko zamujenega, pa mislimo, da bi se dalo v bodoče izkoristiti lepe zasluge, ki jih nudi filatelija. Treba organizirati po vzoru drugih držav razpečevanje, nuditi večkrat novih izdaj z lepimi slikami, bodisi zgodovinskimi ali pokrajinskimi in gledati na umetniško izdelavo znamk, ker reči je treba, da znamke in tudi papirnati denar francoskega ali ameriškega izvora, kar se tiče izdelave, niso nudile prav nič umetniškega, niti niso bile glede produkcije cenjene. Nekdanja ljubljanska izdaja kronske vrednote je dosegla v filateliji zdaleka najboljši uspeh. Odkar pa imamo v Beogradu lastne in moderne tiskarske stroje, nam je za produkcijo lepih in umetniških znamk odprto polje in velike svote denarja se nudijo poštne uprave oziroma državi, da jih po uzoru drugih držav zasluži ali pa zavrzje. Zlasti v dobrodelne namene bi bilo s filatelistično spekulacijo mogoče storiti obilo dobrega in lepega. — I. F.

VIKTOR MEDEN

velečkanjarna, tvornica likerjev, rum, vinjaka in brezalkoholnih pijač 915
LJUBLJANA, Celovška cesta 10

Strašen umor župnika v Mengšu

Morilec, ki se je skril čez dan v župnišče, je ponoči zaklal župnika Franca Kuščarja in izropal blagajno

Mengeš, 14. febr.

Danes že na vse zgodaj jutraj se je po našem mirnem in tihem trgu zaznala strašna novica, da so našega blagega gospoda župnika našli umorjenega. Pred župniščem se je takoj zbrala velika množica ljudi, ki kar verjeti ni mogla strašne novice.

Kaj pripoveduje sestra umorjenega župnika

Vaš dopisnik, ki je zvedel o umoru že zgodaj jutraj, je odšel takoj v župnišče in poizvedel o podrobnostih umora. Kot prvo je pobral sestro umorjenega župnika, ki mu je izjavila:

»Jutraj sem kakor po navadi vstala ob 5. uri. Ko sem vstopila v vežo, se mi je zdelo čudno, da so bila hišna vrata odprta, pa tudi vrata v župnikovo spalnico niso bila zaklenjena. V spalnici je bilo vse tiho, dasi je župnik navadno ob tej uri vstal, ker je imel navado, da je zelo zgodaj maševal. Vprašala sem ga: »Ali še spiš?« in ker nisem dobila nobenega odgovora sem vstopila v spalnico in prižgala luč. Prestrašila sem se, ko sem zagledala posteljo nedotaknjeno, na njej pa je ležalo nekaj kovačev in kovač, blagajna pa je bila odprta. Takoj sem zasluhila, da se je moralo zgoditi nekaj strašnega. Skočila sem v sosednjo sobo — v pisarno in zagledala brata ležečega na tleh in vsega v krvi. Stresla sem ga, a brat je bil že mrzel in trd. Hitro sem stekla ven, kjer sem srečala cerkovernika, kateremu sem vse povedala. Cerkovnik je šel takoj klicat orožnike?«

Orožniki, ki so takoj prihiteli na kraj zločina, so našli umorjenega župnika v njegovi pisarni, 8 korake od vrat, z globoko zevajočo rano na vratu. Na prsih mu leži na zlati verižici ura, katero je morilec potegnil iz žepa najbrž z namenom, da mu jo vzame, a ni imel za to več časa. Morilec je vrzel čez obraz svoji žrtvi brisačo, s katero si je menda obrisal okrvavljene roke.

Borba med morilcem in žrtvijo Ali je bil zločinec skrit v spalnici?

Zločin je po mnenju sester moral biti izvršen pred 9. uro, v času, ko so one v kuhinji pomivale posodo. Zločinec je najbrž potikal na vrata in župnik mu je prišel odpret, misleč, morda, da ga je kdo prišel klicat, naj gre obhajati. Ko je župnik odprl vrata, ga je napadel z vso silo sunil v vrat, nakar je župnik padel vznok. Po mnenju drugih pa se je napadalec skril v spalnici in od tam navalil na župnika, ki je hotel pri vratih zbežati, a ni imel časa, ker so bila vrata kakor po navadi zaklenjena. Da se je po zločinu izvršil pri vratih, dokazuje velika mlaka krvi tik vrat. Morda sta se je morilec z žrtvijo celo boril, ker so drva, pri vratih razmetana in okrvavljena.

Morilec je pred zločinom okradel najmlajšo župnikovo sestro

Mengeško župnišče je lepa stavba, pred katero je majhen vrtiček, poleti ponl rož. Iz veže so na desni strani vrata v župnikovo pisarno, svetlo, veliko sobo iz katere vodijo vrata v župnikovo spalnico. Na levi strani je spalnica, kjer spita starejši dve župnikovi sestri, najmlajša sestra pa spi v prvem nadstropju. Ko je šla najmlajša sestra okrog 8. ure spat, je takoj prihitela nazaj in povedala sestram, da ji je zmanjkalo okrog 4 kovače denarja. Starejši sestri sta medtem čakali še 2 ženski, ki prihajata vsak večer po mleko, vendar pa sta zaklenili vrata.

Župnik je šel takoj po večerji še pred 9. uro v svojo pisarno, kjer je navadno pisal še pozno v noč.

Morilec je po zločinu izropal blagajno — Okrvavljene roke si je umil

Po izvršenem umoru je zločinec vzel iz notranjega žepa umorjenega listnico in pobral iz nje denar. Pustil je le nekaj drobca. Iz žepa je vzel šop ključev, odšel v spalnico, kjer stoji v kotu železna blagajna, jo odprl in pobral iz nje ves denar, kar ga je bilo v 100 in 100 dinarskih bankovcih, pustil pa je kovače, katerih je bilo za okrog 500 Din. Nekaj kovačev in drobca pa je raztresel po postelji. Denar je pobral iz 5 kuvert, ki so bile namenjene za nekatere fonde, in na katerih je bila naznačena vsota. V vseh kuvertah je bilo menda več kot 13.000 Din. Koliko pa je bilo še drugega denarja v blagajni, bo razvidno šele iz knjig, katere je g. župnik nenavadno vestno vodil. Opazili so, da si je že zabeležil v knjige denar, katerega je popoldne prejel.

Ko je oropal blagajno, si je morilec umil roke v umivalniku, se obrisal in vrzel brisačo umorjenemu čez obraz. V umivalniku so našli tudi ključe, katere je morilec vzel župniku iz žepa.

Na postelji so našli poleg denarja — nekaj kovačev in drobca — še kosček pekovskega kruha, o katerem sodijo, da ga je pustil zločinec. Orožniki so marljivo poizvevali: pri vseh mengeških pekarnah in gostilničarjih, če so opazili katerega sumljivega človeka, toda nihče ni vedel ničesar povedati.

Sled za morilcem — Skrival se je tudi na podstrešju

Mengeški župan g. Lipar je takoj jutraj pregledal podstrešje in tam našel rjav sukunjič, o katerem sodi, da ga je tam pustil morilec. Moral se je torej skrivati pod streho, kar je zelo verjetno, ker je tudi v prvem nadstropju ukradel nekaj denarja. Orožniki so v družbi z nekaterimi občani pregledali okolico župnišča in res našli sledove stopinj, ki so vodile na desno stran proti potoku Pšati. Stopinje je močno zamedel sneg. Morilec je bežal po poti in skušal dvakrat prebresti potok, ki pa se mu je zdel na obeh krajih preglobok, zato je bežal dalje in se ustavil šele pri Šunkarjevem mlinu, kjer si je najbrž opral še nekoliko okrvavljene čevlje, ker so na tem kraju ugotovili nekaj sledov krvi. Od mlina je krenil dalje proti Pristavi in na cesto proti Trzinu, kjer so se sledovi izgubili. Orožništvo je marljivo po-

Pri boleznih želodca, črevesja in prebavnih prijavah prideva uporaba naravne »Franz Josefovce« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša tok hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaka izvedenca poudarjajo, da se »Franz Josefovce« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefovce« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Volitev zaupnikov II. rudarske skupine

Enoten nastop strokovnih organizacij razbit — Na četrtkovnem shodu so voditelji ZRJ objavili samostojno listo

Vse rudarsko delavstvo je z brezprimernim zadovoljstvom sprejelo vest, da so se na konferenci, ki se je pretekli petek vršila v Rudarskem domu, voditelji posameznih rudarskih strokovnih skupin in organizacij vendarle sporazumeli ter sestavili enotno kandidatno listo za volitev zaupnikov II. rudarske skupine, ki bodo danes, izgledalo je, da so vsi voditelji pozabili na nekdanjo strankarsko zagrizenost in da so usmerili vse stremiljenje edinole na cilj: Združitev vseh obstoječih strokovnih organizacij in vsega rudarskega delavstva v enotno narodno strokovno fronto, ki edina bo sposobna uspešno braniti delavske interese in se boriti za omiljenje težkega stanja v rudarskih revirjih.

Konferenca, ki jo je sklicala II. skupina pretekli petek v Rudarskem domu, je torej ugodno potekla. Vse organizacije, ki so se konference udeležile, so pokazale veliko popustljivost, razen ZRJ (bivši socijalisti), ki je stavila zahtevo, da stavi na skupno kandidatno listo 45 odstotkov vseh kandidatov iz svojega tabora, dočim bi se morale zadovoljiti ostale tri strokovne skupine samo s 55 odstotki zaupnikov. Da bi se enotnost organizacij vendarle dosegla, so pristale ostale tri organizacije še na to žrtve vkorist ZRJ, ki je potemtakem dobila v enotni listi 16 kandidatov, II. skupina 11 kandidatov, Narodna strokovna zveza 5 kandidatov in Jugoslovanska strokovna zveza 3 delegate.

Ze iz tega je razvidno, kako daleč so popustile ostale tri skupine, samo da se ustvari prepotrebna enotnost rudarskega delavstva na zunaj in znotraj.

Na žalost pa je prišlo drugače. — Ze nekaj dni se je v naši dolini sušljalo, da Zveza rudarjev v Zagorju noče storiti kompromisa z ostalimi skupinami za volitve zaupnikov II. skupine in da je že postavila samostojno kandidatno listo, dočim so se ostale strokovne skupine vseeno združile za enoten nastop pri volitvah.

Radi tega so smatrali očitno za potrebno, da skličejo tik pred volitvami še enkrat shod, da navzočim pojasnijo, da zamore rudarje rešiti edinole njihova »razredna organizacija«, ki da se noče vezati z »raznimi meščanskimi priveskij.

Značilno za tako postopanje je dejstvo, da so vodje ZRJ baje že v ponedeljek delili svoje

izvedoval naprej, toda do popoldneva brez katerega rezultata.

Osebnost umorjenega župnika

Župnik g. Franc Kuščar, star 70 let, je rodom iz Reteč pri Škofji Loki in brat univerzitetnega profesorja dr. Valentina Kuščarja. V Mengšu je bival že nad 90 let in bil med prebivalstvom močno priljubljen. Bil je dober, usmiljen, vsakemu je rad pomagal, če je le mogel, v strankarske prepire pa se ni nikdar mešal.

Vest o strašnem roparskem umoru se je takoj razširila na vse strani. Iz Kamnika je prišlo ob 10. uri več orožnikov pod vodstvom notranjega vodnika Šercerja, kmalu za tem pa je prispel iz Ljubljane kapetan Mešterovič, ki je prevzel vodstvo preiskave. Ob pol eni sta prispela iz Kamnika sodnika gg. dr. Grum in dr. Bajič. Stvar je zapletena in ne izgleda, da se bo mogla tako hitro objasniti.

O groznem bestijalnem roparskem umoru je kaplan g. Stanko Škrbe takoj obvestil kamniškega dekana g. Mateja Riharja in knezoškofjski ordinarijat v Ljubljani.

Raport policijskemu upravniku dr. Guštinu

Zvečer ob 7. se je vrnil iz Mengša detektiv g. Repše, ki je davi odpotoval na kraj zločina, da izvrši daktiloskopiranje in fotografira. Detektiv Repše je takoj po prihodu raportiral policijskemu upravniku dr. Guštinu.

tiskane kandidatne liste po revirjih, dasiravno so bili vezani na sporazum, kar dokazuje, da na konferenci sklenjenega sporazuma niso držali.

Vaš dopisnik se je radi tega informiral pri zastopnikih ostalih skupin, kjer je prejel pojasnilo, da je bil na zadnji konferenci storjen sporazum za enotno listo brez ozira na nekdanjo politično pripadnost in da se organizacije ne bodo ozirale na eventualne postranske liste. Za vse organizacije, ki so ta sporazum podpisale, je bila ta lista obvezna oficijelna lista. Vsi zastopniki so soglasnega mnenja, da dogovor ni bil iskreno mišljen s strani ZRJ in da so se ravno s te strani pojavile postranske liste, da se najde vzrok za razbitje dogovora, kajti tudi v Zagorju, kjer se nahaja centrala ZRJ, tak sporazum ne obstoja. — To domnevo najbolje podkrepljuje dejstvo, da so se že v ponedeljek pojavile v revirju samostojne tiskane liste ZRJ, ki so bile že v naprej pripravljene. Radi tega smo prisiljeni postaviti samostojno listo Združenih strokovnih organizacij II. skupine, Narodne strokovne in Jugoslovanske strokovne zveze. — Značilno je, da je ZRJ postavila na svojo samostojno listo tudi precej uglednih zaupnikov sedanje II. skupine, ki bi bili očitno za nekako vabo.

Med voditelji imenovanih treh strokovnih skupin, osobito pa med delavstvom samim je izzvalo to postopanje veliko ogorčenje. Takoj so se zbrali voditelji v gostilni Počivavšek k posvetovanju, kaj sedaj storiti, kajti volitve so pred durmi. Sestavljena je bila enotna lista vseh treh strokovnih organizacij in sicer I. skupine, Narodne strokovne zveze in Jugoslovanske strokovne zveze, ki bodo šle združene na volišče.

S tem so združene organizacije jasno pokazale vsemu delavstvu in vsej naši javnosti, da jim je dobrobit rudarjev v današnjih težkih časih več kot načela in prepri, ki so bili doslej vedno glavni vzrok delavske nesloge in s tem združenih neuspehov.

★

Danes so po vseh revirjih volitve v II. rudarsko skupino. Za te volitve je bil dosežen med vsemi strokovnimi organizacijami sporazum in se je postavila enotna lista. Zveza rudarjev pa je sporazum prekršila in postavila svojo listo. Vse ostale strokovne organizacije skupno z II. rudarsko skupino so pa ostale enotne in s tem pokazale, da jim ne gre za lastno korist, temveč za koristi rudarjev. Zveza rudarjev Jugoslavije je ponovno dala dokaz, da ji ne gre za rudarske interese, temveč išče svoj političen interes pri tem. Vsi rudarji, ki so za mir in slovo med rudarji, bodo storili svojo dolžnost in volili enotno kandidatno listo postavljeno od Narodno strokovne zveze, Jugoslovanske strokovne zveze in II. rudarske skupine. Zveza rudarjev Jugoslavije ni storila prav, da je v tako težkih časih kršila enotnost in postavila vzlic že doseženemu sporazumu svojo listo. Rudarji bodo zato glasovali za enotno listo rudarjev. Rudarje pozivamo, da ne ostanejo doma, nego gredo složno k volitvam in volijo skupno listo rudarjev. Rudarji, pokažite svojo zrelost. Vsi na volišče za skupno in enotno listo.

Beli zobje: Chlorodont

prijetno osvežujoča zobna pasta s
poprovo meto
tuba Din 8.— in Din 13.—

Jugoslovanska svetovna enciklopedija

Skupina znanstvenikov in prosvetnih delavcev iz Beograda, Zagreba in Ljubljane, pa še iz mnogih drugih mest naše države in iz inostranstva, se je združila že v jeseni 1929. v svrhu, da izda v doglednem času »Svetsko enciklopedijo«, ki bi bila prvo tako delo i po času i po kvaliteti v naši državi in pred vsem dokaz duhovnega edinstva Jugoslovancev. Od tistihmal pa do sedaj je uredniški odbor (iz Beograda: Jaša Prodanović, bivši minister; Todor Radivojević, bivši pomočnik min. prosvete; dr. Ivan Gajda, univ. prof.; iz Zagreba: univ. profesorji: doktor Marko Kostrenčič, dr. Ferdo Šišić in dr. Fran Tučan; iz Ljubljane: univ. profesorja dr. Metod Dolenc in dr. Karel Hinterlechner) zbiral sodelavce in pripravljali enciklopedijski abecedar. V petnajstih mesecih je pristalo nekoliko stotin sodelavcev, da se odzovejo pozivu, obdelati skupno preko 120.000 predmetov na enciklopedičen način. Za sestavo abecedarja predmetov se je upotrebilo poleg naših domačih znanstvenih pripomočkov osmero inostranskih enciklopedij (po dvoje angleških in nemških, po eno francosko, italijansko, rusko in ogersko). Uredniški odbor obeta, da bo delo »Svetske enciklopedije« v jeseni letošnjega leta izvršeno in dotiskano. Poziv na abonent in prospekt omenjene enciklopedije (ki pa ni v nobeni zvezi z »Narodnim delom« kot »Knjige vsega znanja«) bo v skorajšnjem času objavljen. Ako bi se kdo zanimal za nadaljne podatke, obrne se lahko na prvoavedenega urednika iz Ljubljane (Ciril Metodova ulica 16).

Angleška knjiga o naših Alpah

Novo zaslugi si je pridobila gospa F. S. Copeland za naš narod, ko je napisala krasno opremljeno in bogato ilustrirano knjigo o naših Alpah. »Beautiful Mountains in the Jugoslav Alps« je naslov njene knjige, ki je te dni izšla in ki je tako s svojim besedilom kot s svojimi risbami pravi alavosev na prekrasne gore jugoslovanskih Alp. Je to knjiga, ki bo med Angleži gotovo vzbudila veliko propagando za obisk naših krajev. Zato ne bi smelo biti jugoslovanskega hotela in Tujsko-prometnega društva, kjer ne bi bila Angležu na razpolago krasno napisana in ilustrirana knjiga gospe Copeland. Posebno prednost knjige pa je v tem, da v lahkem feljtonskem tonu popisuje lepote naše zemlje in na ta način najsilnejše učinkuje na brava. Pričakujemo, da bodo naša Tujsko-prometna društva vse potrebno storila za razprodajo knjige, ker šele potem bomo imeli tudi popoln uspeh od te knjige. — Knjigo je okrašil z lepimi perorisbami g. Edo Deržaj, ki zasluži za svoje risbe vse priznanje. Gospe Copeland pa našo iskreno zahvalo za njeno knjigo. — Knjiga velja s poštnino vred le 68 Din.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich.

6602
— Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

— Uredniško mesto »Loveca«. Na razna vprašanja, če je akademski naobrazba absoluten predpogoj za urednika »LOVCA« izjavljamo, da pač želimo urednika s tako naobrazbo; s tem pa še ni rečeno, da bi ne vpoštevali tudi drugih pogojev s primerno kvalifikacijo. SLD. 626

— Za današnje otroško maskarado ni potrebno posebnih vabil. Prost vstop ima vsakdo, ki dvigne kokardo danes, v nedeljo dopoldne, pred veliko dvorano Uniona od 10. do pol 13. ure, ali pa popoldne v času prireditve. Pričetek ob 16. uri, konec ob 20. uri.

— Opozorjamo na oglas svetlokalnice Si-mene, ki se je nanovo modernizirala. Na poseben način lika ovratnike, da se kravata lahko vloži in se ne poškode. Obrabljeni ovratniki obrača, kar podaljšuje njihovo trajnost. Cene so zaradi mehaniziranja obrata globoko znižane.

— Maskarada »V deželi dolarjev«, ki se vrši na pustni tork v Narodnem domu, bo iznova potrdila tradicionalni sloves tovrstnih prireditvev Ljubljanskega Sokola. Edinstvene dekoracije, veliko število že dosedaj prijavljenih prvostopnih mask, izborna jedila in pijača, smerne cene, prijetno okolje, animirana zabava in ples — vse to bo odlikovalo »Deželo dolarjev«. Vstopnina znaša 25 Din, v predprodaji 20 Din. Predprodaja se vrši za lastne družbene klane v nedeljo 15. t. m. od 9. do 12. ure in v ponedeljek 16. t. m. od 9. do 12. ure dopoldne in od 4. do 7. ure popoldne. V torek ni več predprodaje. Oseba vabila se ne bodo razpoložljala.

— Ekскурzija naših akademikov v Romunijo. Ob priliki kongresa studentov Male antante priredi Savez jugosl. akademikov »Pobratimstvo« 14-dnevno ekspedico po Romuniji (od 1. do 15. marca). Bivanje v Bukarešti 7 dni radi kongresa, v Knpini 1 dan, kjer si ogledamo petrolejske vrelce in solne rudnike, v Sinaji 2 dni, 1 dan v Braşovu, v Sibinju, Aradu in 2 dni v Temišvaru, kjer bo slovesna komemoracija tamkaj padlim vojakom — jugoslovanskim internirancem. Stroški bodo znašali: Vožnja po naši državi 175 Din, po Romuniji 300 Din, hrana 9 dni 360 Din, vizum in ostali stroški 100 dinarjev, največ 950 Din. Verjetno je, da se bodo stroški znižali, če dobimo brezplačno vožnjo. Za slušatelje naše univerze je rezerviranih 50 mest; prijave sprejema in daje natančnejša pojasnila (do 19. februarja t. l.) vsak dan od 12. do pol 13. ure v sobi ZSAU Srečko Baraga.

Jz Dravske banovine

C. NAROČNIKE, ki so v zastanku s plačilom naročnine, vljudo prosimo, da jo čimprej poravnajo! UPRAVA.

d Imenovanje sodnikov. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra za pravosodje so s soglasjem predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev postavljeni: za sodnika v Slovenski Bistrici v 3/I S Vodušek, iste skupine in kategorije; za sodnika v Mariboru v 4/I dr. Josip Čomoraj, do zdaj v Sv. Lenartu; v Slovensko Bistrico v 6/I za sodnika dr. Josip Dobrovšek, do zdaj pripravnik v 8/I pri deželnem sodišču v Ljubljani; za sodnika v Sv. Lenartu v 6/I Alojz Rant, pripravnik v 8/I in Kranju in za sodnika v Sv. Lenartu v 6/I S. Moškoni, do zdaj v Gornjem gradu.

d G. finančni direktor dr. Povalej Josip odpuščen službeno v Beograd. Zato ne bo sprejemal strank od 16. do 23. t. m.

d Premestitve. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog prometnega ministra s soglasjem predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev so premeščeni: v Dravsko direkcijo pošte in brzojava dr. Janko Tavzes v 5/I, iz Savske banovine v Zagrebu; v Velenje Ana Sivka v II/2, dozdaj v Breznu, v Ljubljano I. Miloš Ambrožič, v II/2 Ljubljana II. Marija Mesojedec, v II/2 iz Velenja.

d Rok za vplačanje članarine Kmetijske družbe določen do 1. marca t. l. V smislu družinskih pravil se je letos določil rok za vplačanje članarine Kmetijske družbe v Ljubljani za leto 1931. do 1. marca t. l. Zaradi tega se pozivljajo vsi kmetovalci, da do tega roka opravijo svojo dolžnost in vplačajo pri pristojni podružnici

Velika opasnost za one, ki mnogo sedijo, je slaba prebava, povzročena vsled sključenosti drže telesa pri delu. Kronična zapeka in hemoroidi so prvi pojav težkih notranjih obolenj, ki se pozneje zelo težko ozdravijo. Preprečite to opasnost že naprej ter pijte dnevno dve do tri čase Radenske zdravilne vode.

Jz drugih banovin

Življenje in umiranje v Beogradu

Pretekli mesec je v Beogradu obolelo mnogo ljudi za gripo. V infekcijski bolnici je bilo 32 bolnikov, v vojaški bolnici 90, v Okrožnem uradu jih je bilo pa prijavljenih 150 bolnikov, ki so oboleli za to boleznijo. Mnogo bolnikov se pa ni prijavilo, ker so lažje oboleli in ostali v domači oskrbi. Število za raznimi kužnimi boleznimi obolelih je bilo pretekli mesec v Beogradu približno isto, kakor pretekli mesec. Največ je bilo obolenj za difterijo, in sicer 49, nadalje 34 za škrlatinko in 10 za legarjem, 23 bolnikov je obolelo za šenom, 2 za grizo in enemu se je vnela možganska mrena. V središnji občinski ambulanci so pregledali v januarju 1121 oseb. V tem mesecu je občinska sanitetna kolona razkužila 236 prostorov. Pretekli mesec je v Beogradu umrlo 125 možkih, med temi 106 Beograđanov, 19 pa iz drugih krajev države, 70 žensk, od teh 66 iz Beograda in 4 iz drugih krajev, ter 59 otrok in 7 vojakov, skupaj je umrlo v Beogradu meseca januarja 261 oseb.

Mati in otroci zagonetno izginili

V Banji Luki je v četrtek javil Nikola Juršić, da je 7. t. m. zagonetno izginila neka Milka Popačan, ki je stanovala v isti hiši, kjer on. Pustila je doma svoje 4 otroke brez nadzorstva. Nihče ni vedel, kam je odšla. Otroci so bili osamljeni doma do 9. t. m., naslednji dan so pa odšli najbrže iskat mater in se tudi niso več vrnili. Sosedje so našli stanovanje odprto, na mizi je gorela še svetiljka, v sobah je pa bilo vse razmetano. Milkin mož je rudar v Maslovih in ni nikdar poslal ženi niti pare, tako da je živel v največji bedi. Doslej še niso našli ne matere ne otrok.

Ponesrečeno ugrabljenje dekleta

V vasi Strmac pri Rogatici je prišlo do krvavega dogodka. V hišo posestnika Pere Zoranovića je prišel neki mladenič, ki je izjavil, da se piše Milovan Cvijetić in da potuje v Rogatico. Ker se je zmratilo in je pritisnil mraz je prosil Zoranovića prenočišča. Zoranović ga je gostoljubno sprejel in ga pogostil. Po večerji je prišel mladenič razgovor, ki se je zdel vsem domačim sumljiv. Vprašal je, če je puška, ki je visela na steni, nabita. Posestnik je gostu odkazal posteljo v svoji sobi, da bi ga imel pred očmi. Ponoči je mladenič vstal, zapustil hišo in se zopet vrnil. Gospodar je bil radoveden, kaj je neznanec počel zunaj, zato je vstal in opazil na hišnih vratih zapisano, »Gospodar je domač!«. Takoj je spoznal, da ima pri sebi nevarnega gosta. Tedaj so začeli psi na dvorišču lajati. Slišale so se tudi stopinje in kmalu nato je nekdo močno potkal na vrata. Gospodar je vstal, vzel puško in ustrlel nekajkrat v temo. Tedaj je pa slišal krik njegove žene in hčerke. Zoranović se je vrnil v sobo in videl mladeniča, kateremu je dal prenočišče, kako se je oborožil s sekuro in ga hotel napasti. Zoranović se je postavil v bran s puško, kar je neznanec tako presenetilo, da je vrgel sekuro od sebe in zbežal v sosednjo sobo, kamor ga je Zoranović zaprl. Naslednje jutro je poklical orožnike, ki so mladeniča ukenili in zasilili. Izjavil je, da je bil domenec s tovariši, ki so nameravali ugrabiti

družbeno članarino 80 Din in od podružnice določeni prispevek do največ 5 Din. Načelstva podružnic se pa vabijo, da poberejo od svojih članov-zamudnikov in od drugih kmetovalcev članarino najkasneje do tega roka in jo z imeniki vred dološljejo družbi do 1. marca t. l. — Kmetijska družba v Ljubljani.

d Filatelistično društvo v Ljubljani priredi svoj letošnji občni zbor v soboto 21. t. m. ob 20. uri v hotelu »Strukelj« v Ljubljani, Kolodvorska ulica. Članstvo se vabi k polnoštevilni udeležbi. — Opozorja se tudi na filatelistične sestanke, ki se vrše vsako nedeljo od 10. do 12. v Narodni kavarni, Gosposka ulica. Informacija in zamenjava znamk. Dostop imajo vsi filatelisti brez ozira na društveno pripadnost. 624 d Lekarna v Sevnici ob Savi registrirana. Lekarniška zbornica je na osnovi § 9. zakona o lekarnah in nadziranju prometa nad zdravili po odobritvi ministra za socialno politiko in narodno zdravje registrirala lekarno Antona Abramovića v Sevnici ob Savi.

d Lovei, pozor! Pripravljalni odbor za osnivanje novega lovskega društva sklicuje sestanek radi sprejema pravil v četrtek 19. t. m. ob 8. uri v salonu gostilne Košak, Krekov trg. d Založba »Sejalec« ima le še prav majhno zalogo I. serije umet. razglednic. Oni, ki se zanimajo zanje, naj se požurijo z naročilom. Serija stane 8 Din. Naroča se: Založba »Sejalec«, Ljubljana, poštni predal 357.

»V DEŽELI DOLARJEV«

Maskarada Ljubljanskega Sokola

Narodni dom (Vhod s Bleiweisove c.)
Pustni torek, dne 17. februarja 1931.

d Vreme. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 743.1, termometer — 0.6, relativna vlaga 90%, smer vetra E, oblaknost 10, snežilo je dopoldne. V Mariboru je kazal barometer 745.1, termometer — 2, relativna vlaga 90%, smer vetra SW, oblaknost 10, do sedme ure jutraj je zapadlo 15 mm snega, snežilo je tudi v Zagrebu (11 mm), deževalo je v Sarajevu (5 mm).

Zoranovićevo hčerko. Zoranović je enega izmed njih težko ranil, ko je streljal v temo.

b Izsleden zločinec. Okoli Božiča so odkrili v Peterancu pri Koprivnici strašen umor. Seljaka Androtiča so našli z razbito glavo, poleg njega je pa ležala s hudimi ranami njegova žena Mara. Detektivni so ugotovili, da je neznan morilec oba napadel s sekuro in ju oropal. Žena Mara je v bolnici okrevala. Pretekli mesec je javil neki delavec, da je pri njem prenočil njegov znanec Ivan Dovečer, ki mu je priznal, da je izvršil strašen umor v Peterancu. Te dni so orožniki morilca izsledili in ga aretirali. Sprva je tajil, potem je pa umor priznal.

b Kapelnik, ki je umrl za pultom. V četrtek zvečer so vpriporili v gledališču v Skoplju, kakor običajno, operno predstavo. Gledališče je bilo polno, dirigiral je višji kapelnik podpomočnik Roždjalovski. K pultu je stopil še navidezno zdrav in dobre volje, ko se je pa zastor dvignil, je omahnil na pult in bil takoj mrtev. V gledališču je nastalo razburjenje. Poklicali so tudi zdravnika, ki pa kapelniku ni mogel več pomagati, kajti zadela ga je srčna kap. Zanimiva je, da je istočasno igralo nekaj godbenikov nje gove godbe v oficirskem domu in je v trenutku, ko se je zgrudil v gledališču kapelnik mrtev za pultom, počil v oficirskem domu velik boben, kakor da bi kdo opno prerezal z nožem. Spomin, so rekli ljudje.

b Sobarica Maixner iz Poljčan je umrla. Včeraj smo že poročali o nesreči, ki se je pripetila v hotelu »Zlata krona« v Zagrebu sobarici Mariji Maixner, stari 47 let, ki je rodom iz Poljčan. Pri snajenju obleke se ji je vnel bencin in jo hudo opekoh po vsem telesu. V četrtek ponoči je podlegla poškodbam.

b Poskušen samomor 18-letne delavke. Na Peščenici v Zagrebu je izpila večjo količino ocetne kisline 18-letna delavka v neki tekstilni tovarni Stefica Zagar, rodem iz Zagreba. Odpeljali so jo še pravočasno v bolnico.

b Morilec Zimbrek se dela nor. O zločinu soboslikarja Slavka Zimbrega iz Bednje smo že poročali. Da bi se maščeval nad Antonom Vrkljanom iz Vlaške ulice v Zagrebu, je napadel njegovo hčerko Ivko in ji zadel hude rane po vsem telesu. Zimbrek so aretirali in ga zasilili. Začel je simulirati blaznost, v čemer pa ni uspel in končno priznal, da je izvršil zločin premišljeno. Izročili so ga sodišču. Stanje Ivke Vrkljan, ki leži v bolnici, je pa zelo kritično.

b Samomor v zagrebškem hotelu. Pred dnevi je prišel v Zagreb iz Siska sodni kancelist Josip Ivelić, star 44 let. Nastanil se je v hotelu »Velebit«, kjer so ga našli v petek zastrupljenega s ocetno kislino. V hotelu se je nastanil z neko žensko, s katero je bil do večera. Nato se je zaprl v svojo sobo. Ko je sobarica potrkala na vrata, ji nihče ni odprl. Kmalu na to je pa slišala slab glas, ki ji je velel vstopiti. Sobarica je našla gosta na postelji, zvijajočega se v krčih in je poklicala takoj rešilno postajo na pomoč. V poslovnem pismu, ki so ga našli na mizi, prosi ženo in sina, naj mu oprostita, vendar mu ne preostane drugega kot smrt.

Najvišja temperatura v Ljubljani je bila 2, najnižja — 2.6, v Mariboru — 5, v Zagrebu — 4, v Beogradu — 4, v Sarajevu 2. Iz Skoplja in Splita ni vremenskih poročil zaradi pretrganih telefonskih zvez.

Ljubljana

Nedelja, 15. februarja 1931. Fav. Pravoslavni: 2. februarja: Sreten.

Ponedeljek, 16. februarja 1931: Julijana. — Pravoslavni: 3. februarja: Simeon.

Nočno službo imajo danes lekarne Kmet na Dunajski cesti, Levstek na Resljevi cesti in Bohine na Rimske cesti. Jutri v ponedeljek pa lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

* Sokol Ljubljana II. priredi v torek dne 17. t. m. ob pol 9. uri zvečer svojo običajno vsakoletno veliko pustno maskarado. Spored bo zelo pester. Priznan jazz-band. Izvolitev kraljice cvetlic in najlepše maske. Vabimo vse prijatelje Sokola II., da se v sokolskem krogu poveselijo. Zdravo!

■ Veseli večer Dele Lipinskaje v naši operi. Kakor že javljeno, nastopi jutri znamenita ruska diseusa Dela Lipinskaja s svojim izbranim programom. Časopisje vse Evrope se najlaskavejše izraža o njenih nastopih. Splošno mnenje je, da je to ena najboljših diseus, kar jih sploh nastopa na podobnih večerih. Pred kratkim je nastopila Lipinskaja v Pragi, kjer je imela v največji praški dvorani Lucerni naravnost ogromen uspeh, čeprav je tam zelo pogost in dobro znan gost. Obisk najtopleje priporočamo.

■ Odprta noč in dan so groba vrata. Umrla je Ažbe Marija, 7 mesecev stara hči železničarja, Poljanska ulica 23. N. p. v m. l. Zalujotim naše sožalje!

■ Svečano komemoracijo za pok. inž. Joletom Karadžole priredi na sedmi dan njegove smrti, to je v ponedeljek 16. t. m. ob 8. uri zvečer, Akademski agrarni klub »Nijav« v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. Sodeluje akademski pevski zbor ljubljanske univerze. Nemogoče je, da bi s posebnim vabilom povabili slehernega pokojnikovega prijatelja in znanca, ker je njihovo število preveliko in so nam posamezniki morda nepoznani. Pa tudi vseh znancev se ne bomo mogli v trenutku spomniti. Zato vabimo s tem vse, ki so ga poznali, ljubili in spoštovali, da se udeležijo te pijetne svečanosti. Prosimo za točno udeležbo, ker bi zapoznelo prihajanje motilo potek prireditve. — Odbor.

■ Mestna plinarna ima danes ob 16. uri v predavalnici v šoli Sv. Jakoba predavanje o plinski kuhinji, na katero vabimo kuharice in kuharske pripravnice. Vstop prost. Vhod iz Florjanske ulice.

■ Podporno društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za Dravsko banovino v Ljubljani ima svoj redni občni zbor v petek 20. t. m. ob 20. uri v dvorani hotela Miklič. Opozorjamo članstvo, da se gapolnoštevilno in točno udeleži. — Odbor.

■ Stoti nastop tajnika in igralka Sentjakobskega gledališkega odra bo pri današnji premijeri veseloiigre »Ekstemporale« na Sentjakobskem odru. Vsi posetniki Sentjakobskih predstav imajo gotovo v prijaznem spominu izvrstne kreacije g. Čuka. Poleg dramskega igranja opravlja g. Čuk že tri leta posle tajnika pri odru. Prosimo vse naše prijatelje, da se v obilnem številu udeležijo predstave ter s tem dokažejo, da pravilno pojmujejo kulturno delo današnjega slavljence. Vstopnice se dobe od pol 20. ure pri gledališki blagajni.

■ Vnetljive snovi na podstrešjih. Mestno načelstvo ljubljansko je o priliki požarno-policijskih ogledov podstrešjih v mnogih primerih po svojih organih ugotovilo, da shranjujejo mnogi posetniki v podstrešjih seno, in druge lahko vnetljive snovi. Radi požarne varnosti prepoveduje mestno načelstvo nadaljnje shranjevanje teh predmetov v podstrešjih. Za njih odstranitev iz podstrešij daje vsakomur rok do konca tega leta. Po preteku tega roka pa se bodo proti onim, ki bi se temu ne bili pokorili, uporabljale najstrožje kazenske mere.

■ Občinstvo opozorjamo na vpriporitev Cankarjeve drame »Kralj na Betajnovici«, ki jo bo vpriporil »Klub učiteljskega naraščaja« na dr. moškem učiteljsku jutri zvečer ob 8. uri. Vpriporitev te težke in globoke drame zahteva od dijakov mnogo žrtve in truda, zato naj se jim občinstvo oddolži s tem, da poseti predstavo. Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni v opernem gledališču.

■ Ples na ledu bo priredil SK Ilirija v torek 17. t. m. od 17. do 23. ure na svojem drsališču ob Gosposvetki cesti. Take prireditve so na dnevnem redu v vseh velikih drsalnih središčih in vzbujajo izredno pozornost in privlačnost. Je to nekaka maskarada na ledu s to posebnostjo, da se poleg najlepše maske oecni tudi nje obvladanje drsanja. Na Dunaju se vrše vsakoletne konkurence v »valčku na ledu« in bodo imeli tudi Ljubljanci priliko, da opazajo v tej umetniški svoji izvežbanosti. Prireditve se vrši seveda ob ugodnem vremenu.

■ Javno predavanje. V sredo 11. t. m. je predaval v Udruženju jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev Ljubljana pomočnik direktorja g. inž. Klodič o »Kvarnerskih lukah« in novi železniški zvezi Slovenije s morjem, o katerem smo poročali že v »Jugoslovanu« z dne 12. t. m. — V petek dne 20. t. m. se to zanimivo predavanje nadaljuje. V sredo dne 4. marca pa predava ob 20. uri istotam načelnik mašinskega odeljenja direkci-

je drž. železnice g. inž. Dolinšek o racionalizaciji v splošnem gospodarstvu in v strojni službi železnice posebej. UJNZB je započelo hvalno nalogo s prirejanjem teh predavanj, na katerih hoče seznaniti tako železničarje, kakor tudi širše občinstvo s pridobitvami v železniških in sorodnih strokah. Ta predavanja so javna in vsakomur dostopna.

■ Nesreče in nezgode. Tavčarju Jožetu, 19-letnemu delavcu iz Sopot pri Litiji, je slamo-reznica poškodovala desno roko. — Vovku Francu, 33-letnemu rudarju iz Krmelja, je padel tram na desno nogo in mu je zlomil. — Brenčič Antonija, 40-letna ključavničarjeva žena iz Trčiča, je padla po stopnicah in si zlomila levo nogo. — Jezeršek Rajko, 4-letni posestnikov sin iz Kopačnice pri Kranju, je padel pred hišo in si zlomil desno nogo. — Poljšak Alberta, 20-letna delavka pri Krišperju v Sp. Šiški, je zadobila hude opekline po rokah in nogah, ker se ji je vnela obleka, ko je hotela vreči papir v peč. Njene poškodbe so težke. Vse poškodbe so prepeljali z rešilnim vozom v bolnico.

Werzak Leopold †

Ljubljana, 14. februarja,

V Dalmatinovi ulici je danes umrl nenadno smrti bivši predsednik tiskarske organizacije in najstarejši strojni stavec Jugoslovanske tiskarne v pokoju g. Werzak Leopold. Vest o njegovi smrti je toliko bolj presenetljiva, ker je pokojnik komaj začelkom februarja stopil v zasluženi pokoj. Rojen je bil Werzak leta 1864. v Trčičah pri Tynu na Vllavi. Tiskarskega dela se je izučil v ljubljanski tiskarni Kleinmayr & B. mberg. Nekaj časa je kot izučeni stavec delal v tej tiskarni, nato pa v Mohorjevi tiskarni v Mariboru. Leta 1890. je vstopil v katoliško, sedaj Jugoslovansko tiskarno ter je tu ostal skoraj 41 let. G. Leopold Werzak je bil med prvimi strojnimi stavci Jugoslovanske tiskarne.

Po smrti je bil 25 let predsednik ljubljanske pr. ružnice Zveze grafičnega delavstva Jugoslovije. Njegov pogreb bo danes ob 16. uri iz hiše žalosti, Dalmatinova ulica 1, k Sv. Križu. Naj počiva v miru, žalujočim sožalje!

Sneg, kruh revežev . . .

Ljubljana, 14. februarja,

V noči od petka na soboto je zapadlo mnogo snega, ki je zelo razveselil številne brezposelne. Mestna občina je namreč poleg 100 stalnih mestnih delavcev zaposlila pri kidanju snega okoli 250 brezposelnih, ki so se prišli že zgodaj jutraj javiti cestnemu nadzorstvu.

Vseh 250 delavcev je bilo ves dan zaposlenih s čiščenjem ulic sredi mesta. Na periferijo je čestno nadzorstvo takoj poslalo voznike s snežnimi plugi. V plugje je bilo vpreženih po več parov konj, s katerimi so obredili vse ulice v predmestju in mestu samem. Pri odvažanju snega na Poljanski nasip in na Sv. Petra nasip je bilo zaposlenih okoli 60 voznikov.

Stroški za kidanje snega so dnevno preračunani na okoli 20.000 Din. Ker bo čiščenje trajalo najmanj teden dni, zlasti ker sneg še vedno naletava, bo izdala občina za čiščenje snega najmanj 200.000 Din. Že do sedaj je izdala 50.000 Din.

Sneg je potrgal v mestu mnogo telefonskih žic, ki jih je dalo tehnično vodstvo poštne direkcije takoj poravnati. Železniški promet je do sedaj še normalen. Večje zamude so imeli le dolenski vlak (45 minut), beograjski brzovlak (48 minut) in dunajski brzovlak (70 minut). Precej pa trpi avtobusni promet, zlasti na doželi.

Radi snega je bil današnji sobotni živilski trg zelo slabo obiskan.

Naši v tuji zemlji

Ustanovitev Jugoslovanskega delavskega sveta v Ameriki za pobijanje propagande plačancev.

Ljubljana, 14. februarja.

Od vodilnega člana Slov. narodne podporne jednote iz Chicaga smo prejeli daljše pismo, v katerem nam poroča, da je premoženje jednote naraslo v zadnjih 6 mesecih za 222.965 dolarjev ter da znaša sedaj 4.764.186-58 dolarjev. Ob enem nam poroča naslednje novice, ki bodo gotovo zanimala naše ljudi:

Iz Chicaga: Slovenci, hrvaški in srbski delavci so ustanovili Jugoslovanski delavski svet, ki bo deloval s vsemi obstoječimi organizacijami, ki se hočejo pridružiti, za pobijanje propagande plačancev in izdajalcev med ameriški Jugoslani. V kratkem bo v Chicagu sklicani prvi protestni shod proti tej propagandi. — Ustanovil se je angleško poslujoči odsek kluba št. 1 JSZ z enajstimi mladimi člani in članicami. — Br. Blaž Novak, bolniški tajnik SNPJ, je dobil vest iz starega kraja, da je 4. januarja umrl njegov oče Ivan Novak na Doleh pri Litiji, star 71 let; pokojnik zapušta štiri sinove in štiri hčere, ki vsi žive v stari domovini razen Blaža.

Iz Clevelanda: Umrla je Josephine Vak, roj. Trahtnik v Clevelandu in stara 21 let; zapušta sinčka, starše, tri brate in pet sester. — Pri delu v tovarni se je telesno poškodoval John Rus. — Umrla je Terezija Kmet, roj. Mervar, stara 73 let in doma iz Ajdovca pri Žužemberku; zapušta moža, tri sinove in omoženo hčer. — Umrla je Frančiška Ukovič, roj. Požar, stara 42 let in doma iz St. Petra na Notranjskem; tu je bila 23 let in zapušta moža, sina in hčer. — Nadalje je umrla Frances Vertin, stara 28 let in

iz znane John B. Vertinove rodbine v Calumetu, Mich.; zapušta dve sestri in dva brata. — Umrl je John Zakrajšek, star 28 let in doma iz Škrapč pri Blokah na Notranjskem; v Ameriki je bil 10 let in zapušta ženo, enega otroka in očeta.

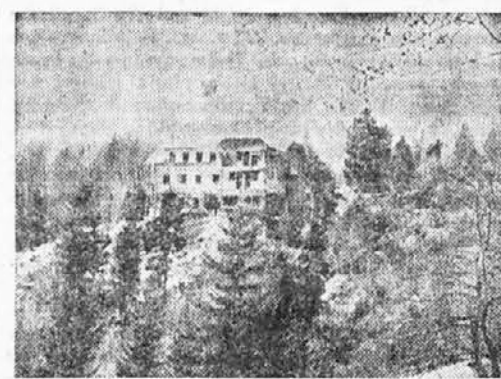
Iz Steeltona, Pa.: Nagle smrti je umrla Reza Nemanič, stara 40 let in doma z Božjakovega pri Metliki. V Ameriki zapušta tri sestre in enega brata, ki je nekje v Kaliforniji, v stari domovini pa dve sestri in brata.

Iz Brooklyna, N. Y.: Dne 8. februarja nastopila tu operna pevca Anton Šubelj in Svetozar Banovec skupaj na koncertu. To bo njun prvi skupni koncert v Ameriki.

Iz Akrona, O.: Tu je umrl John Bolka, cerkveni organist in pevovodja, star 59 let. Zapušta ženo in šest otrok.

Iz Calumeta, Mich.: V tej slovenski naselbini je v letu 1930 umrlo 17 oseb, 16 dvojic je stopilo v zakonski jarem in 30 je bilo rojenih. — V bolnišnici C. & H. kompanije sta še vedno rudarja Jakob Verščaj in J. Kapš. Oba sta bila v rudniku tako poškodovana, da so jima odrezali po eno nogo in zdaj se borita, da jima ne odrežejo še druge noge. Kapš je že eno leto v

bolnišnici, Verščaj pa osem mesecev. — Rojak John Pečavar, ki je pred nekaj meseci izgubil oko radi poškodbe, je zdaj kandidat za blagajnika občine Osceole.

Nova velika stavba na Pohorju. »Počitniški dom« mariborskih magistratnih uslužbencev, ki so ga pričeli graditi lansko leto in bo letos spomladi dogotovljen in odprt.

Dva strela na nočnega vasovalca

Nepojasnen umor v Kuršincih -- Vse kaže, da gre za maščevanje ljubavnega tekmeča

Ljutomer, 13. februarja.

Dne 17. p. m. je posestniški sin Franc Stukec iz Kuršincev pri Mali Nedelji malo povasoval pri posestniku Kšeli v isti vasi. Ob 9. uri večer je odšel domov. Ko je prišel do pet minut oddaljene hiše Adreja Tuša v Kuršincih, sta počila dva strela ter ga ranila v prsa in trebuh. S težavo se je zavlekel nazaj do Kšlovih, ki so mu na njegovo klicanje odprli. Dejal je, da so ga obstrelili Pravičeki, posestniški sinovi iz Dravovcev. Malonedeljski zdravnik dr. Skrjanec, ki so ga takoj poklicali, je spoznal, da je druga rana smrtno nevarna ter je zato odredil prevoz ranjenca v ormoško bolnico. Operacija ranjenca ni mogla rešiti življenja. Stukec je dne 18. p. m. umrl. Druga krogla mu je prebila od hrbtne strani jetra in želodec ter običala pod kožo. Ranjenec je izkrmavel.

Orožniki so takoj zaslišali Pravičke, osobito Franca Pravička, usnjarskega pomočnika, ki je osumljen tega zavrtnega umora, ker je

imel poprej ljubavno razmerje z nekim dekletom, h kateremu je v zadnjem času zahajal pokojni Stukec. Njegovi roditelji in dva brata skušajo dokazati njegov alibi, češ da so bili vsi kritičnega večera doma ter so šli že ob pol 9. uri spat. Praviček Franc trdi, da ni bil ljubosumen na Stukeca, ker je bil pustil omenjeno dekle sam rad ter si že zbral drugo. Zahajal je z njim prijateljski na luščenje bučnega semenja ter v gorice. Ta zagovor je malo verjeten.

Pravički so bili le malokateri večer doma, dalje pravi dekle, zaradi katerega je Stukec izgubil življenje, da jo je nekaj dni pred umorom spremljal Praviček domov, dasi je ta trdil, da ni imel z njo nobenih stikov več. Naposled je izpovedala neka priča, da je Praviček nekega večera pri luščenju zabadal žepni nož v mizo ter grozil: »Ušle mi pa ne bo!« — Praviček Franc se bo moral zagovarjati zaradi zavrtnega umora. Javno mnenje trdi, da je on morilec.

Špiritisti med delavstvom v Zagorju

Kako se zbirajo in kličejo duhove umrlih svojcev

Zagorje, 13. februarja.

Po vojni so se ljudje pričeli zbirati v razne skupine in skupinice ali sekte. Tako imamo tudi pri nas sedaj jako ukoreninjeno sekto špiritistov.

Zgodovina špiritizma pri nas sega komaj dober decenij nazaj, in sicer je vsejal seme špiritizma v Trbovljah neki izseljenec iz Amerike. Ta mož je zbral gručo ljudi, si med njimi poiskal dobrega medija, skozi katerega je govoril duh umrlih, ki so jih špiritisti klicali na svojih špiritističnih sejah. Špiritistična sekta je našla v Trbovljah jako rodovitna tla. Seje so se pričele vršiti tudi v Bevkem in tu sem so prihajali tudi Zagorjani, in to po večini ženske. Pred dvema letoma pa so začeli prirejati špiritistične seje tudi širom Zagorja.

Ako stopiš v torek ali petek večer po dolini okrog sedme ure in malo opazuješ, zapaziš, da se je pričela premikati temna postava ženske od križa, pa hiti gori pod hrib, pa od Kotredevega rova proti »Šahtu«, pa na Repnik in

celo gori na »Skakovnik«. Ob tej uri se navadno zbirajo špiritisti k svojim sejam. So to po večini ženske, tu pa tam tudi mož, ki so zgubili vero v sebe in se udajajo špiritizmu. Kakor pripovedujejo, se družijo v molitvi. Vsi molijo, le eden kliče duha umrlega človeka. Včasih se duh javi kmalu in odgovarja na najrazličnejša vprašanja, da se mu »na onem svetu dobro godi« ali pa, »da mora še trpeti«, kje je ta ali oni izmed umrlih in kako se mu godi. Zgodi pa se tudi, da duha težko spravijo nazaj »na oni svet«.

Naj bo kakorkoli, pribiti pa je treba, da se teh špiritističnih sej udeležujejo oni najrevnejši sloji, ki največ trpe, ki se čutijo ogoljufane za svoje življenje in se vsled tega udajajo iluzijam. Pripovedujejo, da so špiritisti jako pobojni ljudje, da pa za duhovnike ne marajo in opravljajo vse špiritistične obrede sami.

Nadejamo pa se, da se bo vse potrebno ukrenilo in se obvarovalo vsaj mladino, da ne zapade iluzijam.

Goljufije, vlomi in tatvine

Dober lov ljubljanske policije v Dravljah. — Vlom v Pečaričovo trgovino v Metliki.

Ljubljana, 14. februarja.

Goljufije, vlomi in tatvine v Ljubljani in na deželi so vedno bolj pogoste, kakor je razvidno iz vedno bolj množičnih se prijav.

Ljubljanska policija je včeraj imela dober lov. Že dalj časa je poizvedovala za dvema neznanca, ki sta po Ljubljani ponujala zelo poceni platno sumljivega izvora. Kot nalašč je prešla iz Dravljav obvestilo, da se mudita neznanca v Dravljah in ti so oba neznanca aretirali. Pri aretaciji se je izkazalo, da so aretirali nevarna vlomilca, brezposelnega krojača Pavliča Ivana, ki so ga šele pred kratkim izpustili iz mariborske kaznilnice, kjer je prešel 10 let težke ječe, in brezposelnega čevljarja Meserka Ivana, ki je bil prav tako pred kratkim izpuščen in kaznilnice v Mariboru po prestani 8 letni kazni. Oba aretiranca sta sprva zatrjevala, da sta platno pošteno kupila, pozneje pa sta priznala, da sta ga ukradla. Kje sta ga ukradla, nista hotela povedati.

Policija je medtem ugotovila, da izvira ukradeno platno iz vloma v noči od 10. na 11. t. m. v trgovino Franca Sira v Stražišču pri Kranju. Vlomilca sta takrat odnesla 8 bal platna v skupni vrednosti 7000 Din. Ker ni bilo verjetno, da sta že vse platno razpečala, ju je policija trdo prijel, nakar sta priznala, da jima brani del ukradene platna krojaški pomočnik in posestnikov sin Ignac K. v Dravljah. Policija je takoj aretirala K. in zaplenila pri njem shranjene tri bale platna. Vsi trije bodo izročeni sodišču v nadaljnjo postopanje.

V Črnomlju št. 3. pri Kranju sta cigana Nikulič Milan in Nikulič Josip, oba iz Bistre v Savski banovini izvabila od posestnika Šimenca Janeza 5000 Din pod pretvezo, da mu jih v par dneh z velikimi obrestmi vrnila in nato odšla, ne da bi mu izvabili denar vrnila.

V Metliki je bil izvršen v trgovino Pečariča Martina drzen vlom. Vlomilci so odnesli veliko množino blaga za moške in žensko perilo in obleke, dalje večjo množino možkih in ženskih jopice, rut-ogrinjač, konjskih odev, srajc, kravat, robcev, nahrbtnikov, nogavic in raznega galanterijskega blaga v skupni vrednosti 20.000 Din. Vlomne tatvine so osumljeni delavci L. Ivan, rojen leta 1911. v Nevljah pri Kamniku, delavec L. Anton, roj. leta 1911 na Dobrovi pri Ljubljani in krojaški pomočnik F. Valentin roj. leta 1906. v St. Gothartu in pristojen v občini Trojane.

V Žabnici je ukradel delavec S. Franc, rojen leta 1913 v Lukovici, občina Log, posestniki Biček Mariji, pri kateri je bil zaposlen kot hlapec, iz neke omare 700 Din in neznanokam pobegnil.

Cerkljah je prevaril kleparski pomočnik K. Josip, rojen leta 1911. v Slatini, občina Begunje, posestnika B. e. g. e. l. a Mihaela in gostilničarja F. a. j. f. a. r. j. a. Franca, vsakega za 200 Din s tem, da jima je obljubil napraviti strešne žlebove ter zahteval za to predjem, a dela ni izvršil in je iz Cerkelj na skrivaj neznanokam odšel.

V Novem mestu je ukradel neznan tat odvetniku dr. Grosu dve moški srajci, žensko črno obleko, žensko krilo ter še nekaj malenkosti v skupni vrednosti 600 Din. Tatvine je nujno sumljiv pleskar Lovšin Albert, roj. leta 1898. v Trbižu in pristojen v Ljubljano.

Na ženitovanju jo je skupil

Novo mesto, 14. februarja.

Na ženitovanju jo je skupil, da je moral takoj v bolnico, 32-letni samski posestnik Franca Šutar iz Osrečja pri Šmarjeti.

V sredo je bil povabljen na gostijo k prijatelju Jožetu Jegliču v domači vasi. Veselo se je pirovalo pozno v noč, vse v najboljšem razpoloženju brez kakršnekoli motnje. Okoli dveh zjutraj je šel Šutar ven. Komaj je prestopil vežna vrata, že je padlo po njegovi glavi, da se je mož na mestu sesedel. Znan mu sovaščan ga je z ročico lopnil po desni strani čela in temena, da ima vso zateklo glavo in na desno oko nič ne vidi.

Nima pojma, zakaj naj bi jih dobil, ker si s napadalcem nista bila v sovraštvu in je isti moral biti od neke tretje osebe k temu naprošen. Bo že ugotovila preiskava, kako in zakaj.

Redukcija na dnevnem kopu Dobrna

Odpuščenih je 160 delavcev — že druga redukcija v tem letu

Danes je podjetje Ing. Dukič i dr. odpovedalo 160 delavcem delo, kar je že druga redukcija staleža tekom letošnjega leta.

Ker so začele redukcije sredi zime, ko se je druga leta delalo s polno paro na pridobivanju premoga, se delavstvo boji, da bo na pomlad in poletje še huje in da so sedanje redukcije le predznak težkih socialnih pretresljajev, ki bodo zadeli rudarje v bližnji bodočnosti. Pri nas bo delavce brezposelnost občutil tem huje, ker nimamo brezposelnih podpornih fondov, ki se bi morali že zdavnaj, ko so se pojavljali prvi znaki gospodarske in socialne krize, ustanoviti.

Zato pričakuje delavstvo danes z vso udanostjo rešitev edinole od vlade, ki ne bo dopustila, da bi njeni jrevnejši državljani-rudarji bili vrženi z družinami in nedolžnimi otročki v obupno brezposelnost in stradanje.

Po vestih iz Beograda, sedanja pogajanja, ki imajo namen urediti tarifo za prevoz premoga, ugodno potekajo, največjo nado pa polaga delavstvo na pogajanja za novo dobavno pogodbo med »PD in prom-trim ministrom, ki bodo koncem marca, ker upa, da bodo ugodno zaključena.

Moderniziran rudniški obrat

Zagorje, 14. februarja.

Pred nekaj dnevi so se vršili prvi poizkusi na novoizgrajenih bunkarjih, ki so se prav dobro obnesli. Bunkarja stojita na južni strani separacije in je do njiju že izpeljana širokotirna železnica. Spodnji bunkar je zgrajen na skali, 5'7 m globoko v zemlji. V višino meri 19'5 m in se deli v notranjosti na pet oddelkov. V teh oddelkih so montirali potrebne stroje za reševanje premoga. Ročnega dela bo pri bunkarjih potrebno prav malo. Posebne zajemalke bodo namreč premog avtomatično dvigale na rešeta na vrhu, s čimer bo urejeno tudi sortiranje. V vsakem oddelku je na spodnji strani odprtina za spuščanje premoga v vagine, kar se bo vršilo po posebnih špiralastih cevih, da se premog ne bo drobil. Pod bunkarjem bodo nameščene avtomatične tehnične.

Zgornji bunkar ni postavljen na skalo, ker kljub temu, da so kopali več metrov globoko, niso prišli do nje. Zato so položili v zemljo debelo betonsko ploščo, na kateri je dobil bunkar dobro podlago. V tem bunkarju bodo nameščene razne dvigalne naprave in električni stroji.

Moderne naprave, racionalizacija dela! Kar so doslej opravljali »štircarji«, bodo odslej vršili stroji. In kam z ubogimi »štircarji«?

Trbovlje

Ping-pong-turnir bo danes ob pol 10. uri v mali dvorani Sokolskega doma. Nastopi prvak Ljubljane g. Janez Grünfeld.

Sportni klub »Amater« priredi danes ob 19. uri v dvorani g. Ane Forte veliko maskerado.

Sneg. Včeraj je snežilo vso noč ter je zapadlo v dolini pol m, v hribih pa ponekod, kakor n. pr. v Podmeci, nad 1 m snega. Obrat na rudniških ozkotirnih železnicah je bil samo v dopoldanskih urah oviran, dokler delavci niso spravili snega s tirov. Ker je rudnik počival, obratuje itak samo rudniška glavna železnica, ki prevaža cementni lapor in ilo v cementarno. Sicer pa sneg ni napravil nikjer posebne škode.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 15. februarja ob 15. uri: »Gospa minestrace«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. — Ob 20. uri »Divji lovec« Izv. Ponedeljek, 16. februarja: »Kralj na Betajnovci«. Igrajo gojenci Državnega učiteljskega v Ljubljani. Izven.

Opera.

Nedelja, 15. februarja ob 15. uri: »Mignon«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. — Ob 20. uri »Dijak prosjake«, premijera Izv. Ponedeljek, 16. februarja: Veseli večer Dele Lipinske. Izven.

Torek, 17. februarja ob 17. uri: »La Mascotte«. Ljudska predstava po izredno znižanih cenah. Izven.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER V nedeljo, 15. februarja ob 20.15 »Extemporale« Premijera. Stoti nastop g. Čuka.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU Nedelja, 15. februarja ob 15. uri: »Ciganska ljubezen«. Kuponi. — Ob 20. uri: »Odgodena noč«. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE. Ponedeljek, 16. februarja ob 20. uri: »Odgodena noč«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Sport

Preiskava proti bratoma Janša

Kakor znano, je JZSS do nadaljnjega suspendiral oba brata Joška in Janko Janša. Večkratni državni prvak Joško bi moral odpotovati kot državni reprezentant v Oberhof, je pa ostal doma. Savez bo zadevo preiskal in krivce temeljito kaznoval. Inž. Janko je dobil suspens zaradi nediscipliniranega nastopa na tekni v Mojstrani in v Bohinju. V interesu stvari in dobrega glasu našega zimskega sporta je, da se stvar spravi čim prej z dnevnega reda. Večna škoda bi bila, da bi se tudi v zimskem sportu pojavile nezdrave razmere, kakor je to slučaj že v drugih panogah. Upamo, da bo JZSS do bohinjskih tekem zadevo razčistil, kajti ne smemo pozabiti, da sta brata Janša naša najboljša tekmovalca, ki sta pridobila našemu smučarstvu renome z uspešnimi nastopi doma in v inozemstvu. Treba bo upoštevati vse okoliščine in ako bo savez uvidel, da ni pravica na strani obeh bratov, naj pač kaznuje kakor to predvidevajo pravila.

O stvari bomo še poročali, ko dobimo točne podatke.

Smučarji na prvenstvu Savske banovine

Na smučko prvenstvo Savske banovine, ki se vrši danes v Delnicah pri Karlovcu, je savez delegiral kot svojega zastopnika dr. Švigelja in dr. Kmeta. Tekmujejo tudi trije ljubljanski in sicer Stane Bervar in Frank od Sm. k. Ljubljane in Boris Režek od SK Marje. Udeležba naših tekmovalcev, od katerih spadata Bervar in Režek v jugoslovanski »ekstrac« razred, je vsekakor zanimiva, ker nam bo dala merilo moči med slovenskimi in hrvaškimi smučarji.

Svetovno prvenstvo v table tenisu

Svetovno prvenstvo v table tenisu v Budimpešti prinaša vsak dan nove senzacije. Dosedaj je bilo najzanimivejše srečanje med Madžarsko in Švedsko. Madžari so sicer zmagali s 5:0, kar pa nikakor ne odговarja poteku igre. Švedi so bili povsem enakovredni. Vse igre so izgubili šele v odločilnem setu. Kolmodin (Švedska) je n. pr. izgubil proti Kelenu s 21:19, proti Szabadosu pa celo s 26:24.

Prav dramatično je potekala borba med Anglijo in Nemčijo. Slednja je vodila že s 4:3 in najboljši igralec Nemčije Madjaroglou je že premagal Haydona in Bulla. Nastop proti tretjemu najmočnejšemu Angležu Jonesu, pa je prinesel ogromno senzacijo. Jones je zmagal s 2:0 in končno je Haydon pridobil še eno točko in zmago Angliji s 5:4.

Izredno zanimiva je bila tekma med Madžari in Čehi, ki se je končala s 5:1 za prve. Svetovni prvak Barna je le s težavo porazil Čeha Lauterbacha s 21:17 in 28:26.

V igri poedincev je premagala svetovna prvakinja Mednyanszky (Madj.) svojo rojakinjo Gal s 21:11, 21:23, 21:10 in 21:7. Nemka Rüster-Müller je porazila Madjarko Lipos 21:17, 21:15, 16:21, 21:19. V moškem doubleu sta zmagala Bellak-Magyar (Madj.) nad Švedoma Kolvodin-Jonason s 21:12, 21:18, 21:16.

Nadaljevanje prvenstva moštev je prineslo sledeče rezultate: Letonska-Avstrija 5:21, Anglija-Indija 5:0, Madjarska-Nemčija 5:0, Nemčija-Indija 5:0, Romunija-Litva 5:4.

Svetovno prvenstvo v table tenisu.

Drugo in tretje kolo svetovnega prvenstva v Budimpešti je prineslo Jugoslaviji nadaljne poraze. Izgubili smo proti Avstriji, Švedski in Češkoslovaški s rezultatom 0:5. Rezultati II. kola: Avstrija: Nemčija 5:2, Letonska: Jugoslavija 5:0, Švedska: Litva 5:0, Madjarska: Romunija 5:0, Madjarska: Švedska 5:0, Češkoslovaška: Indija 5:0, Anglija: Litva 5:1, Avstrija: Jugoslavija 5:0.

Jugoslovani so se držali dosti dobro, vendar je bila njihova borba proti Avstrijem, ki so poleg Madjarov najboljši igralci table tenisa, neenaka. Rezultati so bili: Flussmann: Maksimović 21:18, 21:13; Flussmann: Heksner 21:8, 21:10; Liebster: Frutić 21:11, 21:12; Liebster: Maksimović 21:19, 21:19; Feher: Heksner 21:8, 21:10.

Istočasno so bile igrane nekatere igre v konkurenci poedincev. V singlu moških je bilo že v prvem kolu precej presenečenj. Izpadli so znani favoriti Haydon (Anglija), Finberg (Letonska) in Nikodem (CSR).

III. kolo: Avstrija: Indija 5:0, Švedska: Jugoslavija 5:0, CSR: Romunija 5:0, Madjarska: Indija 5:0, Letonska: Litva 5:2, Anglija: Nemčija 5:4, CSR: Jugoslavija 5:0. Nadaljne igre v konkurenci moštev so prinesle Jugoslaviji prvi uspeh. Premagali smo Indijo s 5:2.

Avstrija: Litva 5:1, Jugoslavija: Indija 5:2, Anglija: Romunija 5:4, Nemčija: Letonska 5:3. Smučko prvenstvo mariborske sokolske župe.

Prošlo nedeljo se je vršila na Pohorju smučska tekma za prvenstvo mariborske sokolske župe. Prijavljenih je bilo veliko število tekmovalcev, kakor tudi tekmovalk. Radi preobčutega snega pa se je na startu javilo le 35 tekmo-

Mednarodne smučarske tekme v Oberhofu Na mednarodni tekmi v smučanju, ki jo priredi mednarodna zveza smučarjev v Oberhofu na Tübingškem, bodo zastopane skoro vse države. Na sliki vidimo dva odlična skandinavski smučarja in sicer zgoraj Kolterud-a, spodaj pa Grotumsbraaten-a.

valcev in sicer 24 članov in 11 naraščajnikov. Dame niso startale.

Proga za člane je merila 8 km in je bila zelo naporna. Start je bil na Klopem vrhu, cilj pa pri koči na Pesku.

Rezultati so sledeči:

1. Urbanek J. (Maribor-matica) 50:21; 2. Bernik A. (Studenci) 52:20; 3. Rozin R. (Ruše) 52:30. — Najboljši čas pa je dosegel izven konkurence Bonač St. iz Ljubljane v času 49 min.

Naraščajniki so startali na 5 km in so se placirali sledeče:

1. Pijavec A. (Ruše) 30:20; 2. Kožuh M. (Maribor) 34:20; 3. Szepesy E. (Maribor) 35:20.

Prvoplasirani v obeh skupinah je dobil naslov župnega prvaka v smučanju.

Šah

Nedavno končani match Sultan-kan—dr. Tartakower je prinesel po napetem boju zmago famoznemu Indijcu. Zmaga 6½ : 5½ je vsekakor malenkostna, odvisna je bila takorekoč le od ene partije, vendar moramo upoštevati, kako veliko rutino ima dr. Tartakower, stalen spremljevalec vseh večjih šahovskih turnirjev, na drugi strani pa, da je Sultan-kan znan šahovskemu svetu šele eno leto. O kakem podcenjevanju ne more biti govora, zlasti če pogledamo sledečo partijo, katero je dobil dr. Tartakower kmalu v začetku matcha. Dr. Tartakower je od raznih možnosti igral vedno najsolidnejšo, zlasti izmenjava dam v 11 potezi nam jasno priča o tem.

Beli: dr. Tartakower. Črni: Sultan-kan.

1. d2-d4 Sg8-f6	20. Lg2-f3 g7-g6
2. g2-g3 d7-d5	21. Kf1-g2 Kg8-g7
3. Sg1-f3 e7-e6	22. e2-e3 f7-f5
4. Lf1-g2 Le8-f5	23. Td1-h1! Te8-e6
5. Sf3-h4 Lf5-g6	24. Tb1-g1 Kg8-f7
6. o-o e7-e6	25. g3-g4! Ta8-b8
7. Sb1-d2 Lf8-e7	26. Kg2-f1 Sd7-f6?
8. Sh4×g6 h7×g6	27. g4×f5 g6×f5
9. e2-e4 Sb8-d7	28. Lf3×e4! Sf6×e4!
10. Dd1-b3 Dd8-b6	29. f2-f3 Se4-f6
11. Db3×b6? a7×b6	30. Tg1×g5 Te6×c3
12. Tf1-d1 Le7-b4	31. Tg5×f5 Kf7-g6
13. c4×d5 e6×d5	32. Tf5-f4 Kg6-g5
14. a2-a3 o-o	33. Lb4-d6! Te3-e6
15. Ta1-b1 Lb4×d2	34. Th1-g1+ Kg5-h5
16. Le1-d2 Tf8-e8	35. Tf4-f5+ Kh5-h6
17. Kg1-f1 b6-b5	36. Ld6-f4+ Kh6-g7
18. Ld2-b4 g6-g5	37. Lf4-e5! Th8-f8
19. h2-h3 Sf6-e4	38. Tf5-f4 Črni se vda.

Opombe: 1. Dr. Tartakower imenuje to varianto »katalonsko«, ker so jo leta 1929 igrali v Barceloni precej pogosto.

2. Beli raje poenostavi igro, ker mladi igralci mnogo težje vodijo preprosto pozicijsko igro.

3. Pozicija belega se stalno boljša, zlasti po slabi 26. potezi črnega.

4. Tudi tu bi bolje služilo obrambi fe, črni kralj je sedaj zašel v motno mrežo.

Match Stolz—Flehr. Po turnirju v Göteborgu se je vršil match med znanimcem Flohrom in Stolzom. Tudi Flohra je premagal Stolz s istim rezultatom kot Spielmana in Kashdana 4½ : 3½.

Ženini in neveste

Zimnice (modroce) peresnice, posteljne mreže, otomane, divane, žimo, cvilih in blaga za preobleko pohištva dobite najceneje pri F. SAJOVIC, Ljubljana, Stari trg 6 246

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

zrealno 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telef. 23-43 ZAGREB CELOVŠKA 81 OSIJEK

Javna zahvala

Podpisanema je uničil požar dne 23. januarja t. l. precej perila in hišne oprave. Premičnino sva imela zavarovano proti požaru pri jugoslovanski zavarovalni banki »Slaviji« v Ljubljani oziroma pri njenem zastopniku gospodu Blaž Zupancu v Laškem.

Ker se je nama vsa cenjena požarna škoda po 9610.— Din točno in brez odtegljajev izplačala, se tem potom p. n. banki »Slaviji« v Ljubljani najtopljeje zahvalima.

Radi kulantnosti morema imenovano banko priporočati vsakomur kot solidno zavarovalno družbo.

V Laškem, dne 13. februarja 1931.

Milko in Marta Jerše
učitelj

Mali oglasi

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par.

Za pismene odgovore priložite znamko.

Strokovnjaško hitro popravi in renovira vse vrste auto-hlače in blatnike

GUSTAV PUC
456 Ljubljana
Tržaška cesta št. 9

1000 dinarjev tedensko

zaslužite z obiskovanjem v Vašem okraju. Znamko za odgovor. — Tovarna Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307 506

Zakoni v knjižnicah:

Zakon o pobijanju nelegalne konkurence 6 Din. Zakon o javnih beležnikih (notarjih) 12 Din. Zakon o glavni kontroli 10 Din. Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov 8 Din. Uprava »Jugoslovana«, Gradišče 4.

„Tribuna“ dvokolo z „SACHS“-motorjem

posebno močno, okvir nizek, močnejša pneumatika, motor v sredini montiran z dvojno prestavo in spojko, 1 1/4 K.S. Vozi 30 do 40 km na uro in porabi 2 litra goriva na 100 km.

Dobi se tudi sam motorček, katerega se

lahko na navadno močno kolo montira. Cena prav nizka, ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozilov Ljubljana, Karlovska 463 cesta št. 4

Preklic

Preklicujem in obžalujem kot neresnično, kar sem govorila o ga. Mari Dobrili iz Poljanske ceste št. 60, glede njenega poslovanja pri prodaji tort na veselici „Save“ pri Ožbinku jesonli leta 1930.

Ljubljana, 14. 2. 1931

Frank Jožefa zasebnica

Poljanska cesta 60

Elegantne maske, kostume, posodim po Din 100.—. Naslov v upravi „Jugoslovana“.

„JAVOR“

lesna industrija v Logatecu ima svoj lokal za pohištvo

tudi v Ljubljani, v novi palači Vzemne zavarovalnice 397

Pozor! Plesalke!

Za plesno sezono Vam nudim 461 trajno ondulacijo, plesne bele lasulje ter šminkanje po ugodni ceni damski salon

„POLANČ“ Kopitarjeva ulica 1 pri Jugoslov. tiskarni

Znatne stavbne prihranke

dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro „Tehna“, Ljubljana, Mestni trg št. 25/1 507

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463

najceneje in v veliki izbiri pri KARL PRELOG Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

POZOR GG. TRGOVCI. TAPETNIKI!

Vse vrste pohištvenih vzmeti vam nudim po konkurenčnih cenah prva ljubljanska tvornica pohištvenih vzmeti in posteljnih vložkov

Andlovic - Strgulce Ljubljana Komenskega 84

Gg. odvetnike, notarje in trgovce

opozarjam, da dobijo zakon o nelegalni konkurenci v upravi »Jugoslovana« — Cena Din 6.—.

Ribe žive sladko-vodne, tor namočeno

polenovko najboljšo, vedno svežo, nadalje vso delikatesno in specerijsko blago po najnižjih cenah nudim

F. R. KOVACIC Ljubljana, Mladosteva Cesta 32

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogatk, Bohoriteva ulica 5

Špedicijsko podjetje

LJUBLJANA

Telefon št. 20-60

R. RANZINGER

prevzema vse v to stroko spadajoče posle. Lastno skladišče z direktnim tirom od glavnega kolo-dvora. Carinsko skladišče. Mestne trošarine prosto skladišče. Carinsko posredovanje. Prevoz pohištva s pohištvenimi vozovi in avtomobili.

O družabnosti

Predpust se bliža koncu. Še par dni in prenehale bodo hrupne predpustne zabave — vsaj za široko javnost. Vsi plesi so se dobro obnesli, povsod je bilo prenapolnjenost. Mladina je rajala, pa ne samo mladina — saj danes ni več starosti, pravijo, in tista, ki je razumela obvarovati kolikor toliko svojo mladost in se še lahko brez težave zasuka, ji ni bilo ravno treba sedeti za petjo. Najde se še vedno kdo, ki se čuti na ta ali oni način obvezanega prepeljati elegantno damo brez starosti po gladkem parketu ob monotonih zvokih moderne muzike.

In prav je tako. Čemu bi si človek ne privoščil malo veselja in zabave? Čemu bi si ne privoščil malo razvedrila v teh težkih časih? Pa je že tako, da si ne more privoščiti razvedrila ravno tista, ki bi ga bila najbolj potrebna. Vse tiste neštevilne mlade žene iz neimovnih inteligenčnih krogov, žene uradnikov, žene profesorjev, učiteljev in vseh tistih mož, ki zaslužijo samo toliko, da je družina sita, za silo oblečena in da ostane še njemu za tobak in za kak liter, vse tiste morajo ostati doma. Vse tiste neštevilne mlade, razvedrila željne in potrebne žene, ki si nikdar ne morejo spraviti vsega skupaj, kar je potrebno za tak večer: če ima primeren plašč, nima obleke; če bi si kupila obleko, bi ne zmogla za čevlje itd. In mlada žena ima okus in smisel za dostojnost; neugodno bi se počutila in svoji petkrat prenašeni obleki med tolikimi lepimi, sijajnimi toaletami.

Na ples ne more; gledališče stane; da bi sprejela koga v hiši, ne more, ker bi ga morala sprejeti v spalnici ali v kuhinji med krikom in

vikom otrok. Tako teko dnevi brez izprehemb, drug drugemu podobni, vsi sivi in medli, izpolnjeni samo z delom in večnimi skrbmi.

Družabnost je danes samo še za mladino in za tiste privilegirane sloje, ki jim ni treba obrniti vse "in", predno ga izdajo. In vendar "človek" ni dobro samemu biti. Zato bo moral enkrat priti do drugačnih oblik družabnosti. Pojavljajo se že znaki, ki kažejo na to. Tako je n. pr. nedavno temu prinesel sarajevski "Jugoslavanski list" notico neke žene višjega državnega uradnika, katera graja navado, da listi poročajo toaletah, ki so jih nosile razne dame na plesu in pravi, da je skrajno potrebna akcija vseh pametno mislečih žensk pri pretiranemu luksuzu v ženski modi. Neokusno in banalno, da v današnjih časih, ko je ves svet že izprevidel nevarnost, ki nam preti vsled potrošnosti in ko se enodušno po vseh državah propagira varčnost, da v teh revnih časih pri našajo novine dolge opise luksurijskih toalet poedinih plesalk. Vsaka žena naj se oblači po svojem okusu in po svoji možnosti, toda ne sme se s preveliko pažnjo do zunanosti plesalk navajati še druge žene k potratnosti.

Vse hvale vredna je zato inicijativa, ki so jo dale gospe iz Karlovca, tega naprednega industrijskega mesta. Te so sklenile, da bodo obiskale vse prireditve vse predpustne sezone v eni sami obleki. Moramo poudariti, da je ta inicijativa izšla iz najuglednejših in najpremožnejših karlovaških krogov.

Naj bi našle vrle karlovačke gospe mnogo posnemalk!

Moda in varčnost

Moda in varčnost sta dva pojma ki ju je pač težko spraviti v sklad. Neka Angležinja piše, da je moda otrok monogamskega zapada. Poligamski Orijent ni potreboval mode. Mož je imel (ponekod jih še ima) žen na izbero; če so se tudi oblačile v običajno narodno nošo, so mu le nudile izprehemb. Na zapadu, kjer vlada enoženstvo, mora ena sama žena znati pričarati možu harem z izprehemb v obleki — oddod baje izvira moda. Ostaja pa le vprašanje, dali se je kateri evropski modni dami že posrečilo tako zadovoljiti svojega moža z — modo, da bi ne zavidal svojemu bratu orijentalcu njegovega harema in da bi ne skušal iskati nadomestila zanj — izven mode!

Moda ne pozna varčevanja; modni diktatorji ustvarjajo brez obzira na ceno in na količino najdragocenejšega materiala čestokrat brez smisla za lepoto in okus. Moderno je — torej mora biti lepo. In ženske — kakor smo trmaste in svojevle, smo tu brez moči; uklonimo se vsaki še tako smešni modi. Ene prej, druge pozneje, in niti ne moremo reči, da spadajo poslednje med pametnejše.

Vendar tudi ta stvar ni tako huda, kakor bi se zdelo. So žene, ki niso niti moderno, niti okusno oblečene in izdajo za svoje obleke več, nego marsikatera, ki, po utisu, ki ga napravljajo

s svojo zunanostjo, spada med modne dame. Elegantna žena, ki zna štediti, ima dve važni lastnosti: ima okus in ve čisto natanko, kaj hoče. Se sicer ne bo izognila inventurnih razprodaj, toda bo vedela, kaj ima tam iskati. Kupila bo morebiti džemper ali popotni plašč, ki nista ravno zadnjega modela, ne bo pa kupila obleke, ki jo je tovarna izdelala v stotih eksemplarov in naj bi jo še tako mikala nizka cena. Ona ve, da bo potem srečala, kamor bo šla, drugo v enaki obleki in se je bo tako naveličala, da je ne bo hotela več nositi.

Modna dama ve, da si mora kupiti kožuho v avgustu, dežni plašč in poletno blago pa v januarju, ker je tedaj najceneje. Njej se nikdar ne bo pripetilo, da si bo kupila klobuk, čevlje, rokavice, bluzo, ki se ne prilagaja k nobeni njeni obleki, temveč bo prej vse natanko premislila, kako bo kako stvar uporabila. Elegantna dama ve, da kdor kupi preveč po ceni, zavre svoj denar in da se dražje stvari ne menjajo tako hitro v modi, kakor cenene. Tudi se ji ne bo zgodilo, da si bo šla kupiti nogavice, pa bo prinesla domov — porcelanasto vazo, zato ker je bila po ceni.

Tudi moderna dama toraj lahko štedi, ako ima okus in razsodnost.

nim bogovom. Zadnji dan pregleda najvišji samostanski dostojanstvenik že močno raztopljene maslene bogove, na kar jih vržejo v bližnji prepad, kjer najdejo med zobmi psov in volkov neslavno smrt.

Dragocen spomenik ženi

Ena izmed najlepših stavb na svetu je, brez dvoma mavzolej, slavni Tadsch Mahal v Agri (Indija), ki ga je postavil v 17. stoletju šah Džehan v spomin na svojo ženo. Mavzolej je delo francoskega arhitekta Austina in je posvečen spominu princezine Mumtaz Mahal, katera je umrla v cvetu svoje mladosti. Mavzolej je delo 20.000 delavcev polnih 22 let. Poleg neizmerno krasote dela samega, ima mavzolej še to posebnost, da ob vsakem dežju padejo od notranje, obokane strehe tri kaplje vode na tla. Nikdar ne pade kapljica več ali manj in naj je zunaj največji naliv ali pa le ponižen dežek. Znamenitenik doslej ni uspel, da bi razrešili to uganko.

Žene v gospodarskih polomih

Angleška vlada je preiskovala vprašanje udeležbe žen pri gospodarskih polomih. Tekom zadnjega leta je prišlo v konkurz 502 ženi, ki so imele samostojno obrt kot modiste, šivilje itd. Prejšnje leto je bilo 484 ženskih konkurzov.

Američanke menjajo glas

Profesor glasbe na nekem ženskem zavodu je baje po dolgih preiskavah ženskih glasov prišel do spoznanja, da so dobile ameriške dekletke nižji glas in so postale soprani že redkejši. Pretežna večina pevk v Ameriki poje alt. Profesor je mnenja, da je to sprememba glasu povzročila prekomerno kajenje cigaret in napenjanje glasu pri nogometu.

Dohodki vedeževalke

Pri neki obravnavi pred najvišjim sodiščem na Angliji se je izkazalo, da si je neka vedeževalka in mazačica tekmo svojega življenja pridobila znatno premoženje. Predmet razprave je bila svota 50.000 funtov šterlingov, torej okrog 13 milijonov Din, ki je pa predstavljala le del njenega premoženja. Poleg svojega glavnega poklica kot vedeževalke je bila še specialista za lepoticenje in prodajalka preprog, sama je pa držila, da izhaja glavni del njenega premoženja od ljudi, katerim je prerokovala pripraven moment za dobre kupitje ali jim je vrnila zdravje. Vidi se torej, da praznoverje še ni izginilo.

Zavarovanje hišnih gospodinj

V Franciji imajo nov zakon o zavarovanju, po katerem imajo vse gospodinje pravico prostovoljnega zavarovanja. Za 10 fr. mesečno se lahko zavarujejo za starost in onemoglost, ne da bi pri tem potrebovala posebnega dovoljenja svojega moža. Prijave se smejo podati že 6 mesecev po poroki, nevesta pa ne sme biti več nego 35 let stara.

Indija ne opusti svojih šeg

Po končani round-table-konferenci v Londonu je priredil alwarski maharadža sijajno poslovilno pojedino, katere se je udeležilo 300 oseb. Žena maharadže se je smela sicer udeležiti banketa, jesti je pa morala za svileni zavesi in je imela zakrit obraz. Natakariji so nosili jedi do zaves, kjer so jih prevzemale služabnice ter jih oddajale svoji gospodarici. Maharadža se je izjavil, da se ne bodo stroge šege indijskih žen nikdar odpravile.

Sprememba v poročnem obredu

V cerkvenem poročnem obredu na Angleškem je predpisano, da žena v svojem odgovoru reče, da bo moža »ubogala«. Angleška duhovščina je na svojem generalnem zborovanju sklenila s 86 glasovi proti 78 spremeniti besedilo tega odgovora v toliko, da bodo odslej neveste odgovarjale, da bodo svojega moža »ljubile in mu služile«. Sedaj bo še cerkveni zbor obravnaval to spremembo, nakar jo bo moral končno odobriti še parlament.

Otroci — uredniki listov

To je seveda mogoče le v Ameriki. Douglaston je malo mestce v državi New York in ima en sam časopis — Douglaston Weekly, ki ga izdajata dva — otroka. Organizator je 11-letni Charles Bacon, njegova 13-letna sestra je pa glavna urednica. Prvo številko svojega tednika sta izdala v 300 izvodih in sta razprodala vse do zadnje številke.

Razgled po ženskem svetu

Češkoslovaška
Češka pisateljica, prevajalka in pacifistka Pavla Mondrá je praznovala 26. januarja svojo 70-letnico. V svoji mladosti se je pripravljala za karijero igralko in pevke, po svoji poroki z žurnalstom Albierijem je pa sledila delovanju svojega moža ter postala sama žurnalistka in pisateljica. Svoje delovanje je začela z objavljanjem podlistkov v dnevniku »Narodni listy«, katere je potem izdala v posebni knjigi. Prevajala je Kiplinga, Carlylena, Musseta, Ludwiga, Waltera Scotta i. dr. L. 1915 je bila internirana vsled svojega pacifističnega delovanja. Sodelovala je pri številnih ženskih organizacijah, katere je večkrat zastopala na kongresih v Londonu, Curihu, Lyonu itd. Plemenita žena uživa med svojimi rojakinjami velik ugled in dobiva ob svojem jubileju obilo dokazov vsestranskih simpatij.

Ženska umetniška razstava v Plzinju. Češke umetnice so priredile v januarju razstavo plastičnih del v Plzinju. Pri slavnostni otvoritvi je ravnatelj muzeja naglašal, da razstavljena dela niso smatrati kot manifestacija feminizma, ampak kot dokaz, da je žena ravno tako obdarjena z ustvarjalno silo, kakor mož. To trditve podkrepljajo plzenjske razstave v polni meri.

Turčija
Novoizbrana kraljica lepote v Turčiji je Našid Savet Hanum, učiteljica, hčerka nekega advokata. Toda turški prosvetni minister, se zdi, ni naklonjen kraljicam lepote, kajti lepa Našid Savet Hanum je bila takoj izključena iz vrst učitelj, kakor hitro je postala mis Turčija.

Francija
Znana pisateljica in voditeljica ženskega gibanja grofica Noailles je bila imenovana za komanderja častne legije. Je to prva žena, ki je dosegla tako visoko stopnjo tega reda.

Avstrija
Zvezni predsednik je odlikoval gospo Elizo Kahlaupt, lastnico nekega prometnega urada v Gradcu z naslovom komercialne svetnice. Gospa Kahlaupt je prva žena v Avstriji, ki nosi ta naslov.

Gospodinjstvo

Pospravljanje kuhinje in pomivanje posode

Vsakdanja in zelo navadna stvar je pomivanje posode in pospravljanje kuhinje in marsikateri gospodinj se bo zdelo smešno, da sploh pišemo o tem. In vendar se ravno pri teh delih, ki jih delamo že leta in leta tako, kakor smo se jih naučile od svojih mater, čestokrat dogaja, da jih ne opravljamo tako, kakor bi jih morale opravljati, da nimamo pravega sistema in trosimo zanje preveč časa in truda.

Na pomivanje posode n. pr. moramo začeti misliti že takoj, ko stavimo kuhinjsko kosilo. Posode ne smemo pustiti ležati, kjer smo jih razbili, marveč jo mora oproti pospravljanju na kakšno primerno, varno mesto ter jo moramo takoj napolniti z mrzlo vodo, da se ostanki jedi ne strdijo na njej, ker nam to povzroči pri pomivanju več truda z ribanjem in strganjem. Jedilno orodje, ako ni iz takega jekla, ki se ga ne prime rja, dobro obrišemo takoj po uporabi s časopisnim papirjem, ako nimamo prilike, da ga takoj pomijemo. S tem si prihranimo mnogo truda, ker nam ne bo treba orodje čistiti vsaki dan, marveč bo dovolj, da ga očistimo enkrat na teden.

Po kosilu je gospodinja ali hišna pomočnica trudna, saj je celo jutro stala na nogah; pospravljalja je sobe, šla nakupovat, potem je kuhala in skoro gotovo ni sedla vse do obeda. Zato je pomivanje posode gotovo najbolj zoprno delo za vsako gospodinj, ozir. gospodinjko pomočnico. Zelo napačno je pomivati na nizkem stolu, da mora stati gospodinja sklonjena nad pomivalno skledo; zato je zelo praktična miza, iz katere se povleče deska z umivalno skledo, ki stoji ravno v pravi višini, da se lahko pri njej sedi in sede pomiva. Marsi-

katera gospodinja bo rekla, da se s tem pospešuje lenoba, posebno ako ne pomiva sama. Toda temu ni tako; je to samo hramenje moči za druga hišna dela. Seveda si moramo v tem primeru postaviti vso posodo blizu sebe, na levo, da nam ni treba vsaki hip vstajati ter tekati po kuhinji po ta ali oni kos posode. — Vročo vodo zlijemo vedno v prazno skledo ter dodamo samo toliko mrzle vode, da lahko sdržimo. Pomivamo z mehko krtačo, ki ima dolg roč, da ne namakamo preveč roke v vroči vodi, posebno po zimi, ko je čestokrat koža razpokana. Najprej pomijemo skodelice in drobnarijo, potem krožnike, potem jedilno orodje, kozice in lonce. Napačno je rabiti sodo in pesek, ki se le s težavo izpereta. Če je voda vroča in so bili lonci prej namočeni v mrzli vodi, jih tudi brez sode lahko čistimo z gobo iz metala in s trdo krtačo. Mnogo dela si prihranimo, ako splaknemo posodo s čisto vročo vodo, ker se tako posoda takoj posuši sama od sebe in nam je ni treba brisati.

Medtem ko se posoda oceja, očistimo štedilnik ali plinovo ognjišče. Najprej ga dobro obrišemo s časopisnim papirjem, potem pa z mehko krpo in če je treba še z dobrim in neškodljivim čistilnim sredstvom. Ko smo očistili štedilnik, pospravimo posodo, jo obrišemo, če je treba, s suho krpo. Ako imamo kuhinjo s ploščicami, jo pobrišemo z mokro čunjo ali metlo iz bombaževine in šele potem jo pomijemo. Ako pomijamo suha tla, se dviga prah, ki ga moramo zopet brisati. Če pa tla prej obrišemo z mokro čunjo (ne da bi jih zelo močili) jih pustimo, da se posuše ter potem pomijemo, ne delamo nobenega prahu.

Medtem ko se kuhinja suši, imamo še čistiti pomivalno skledo. To napravimo z vročo vodo in peskom ali sodo. Lahko pa napravimo to s par kapljicami nečistega bencina ali bencola, ki ga dobimo v vsaki mirodilnici ter s krpo dobro oribljemo.

Pomivalne skledje morajo služiti samo za pomivanje posode, ne pa tudi za pranje zelenjave ali celo za pripravljanje kvasa za kruh ali slivno.

F. Fajdiga sin

Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 17
Ustanovljena leta 1879 317

Radio

Ljubljana, nedelja, 15. februarja. 9.00 J. Okorn: O čel. larstvu. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 P. dr. R. Tominec: Versko predavanje. 10.20 F. Jelenc: Nauk o serviranju. 11.00 Radio orkester. 12.00 Časovna napoved in poročila. 15.00 Gdč. A. Lebar: Zvestoba v malem in velikem. 15.30 Koncert dijaškega orkestra in pevskega zbora škofijske gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano. 17.00 »Kovačev študent«, opereta. 20.00 Koncert moškega pevskega zbora »Zarja« (Šmarino pod Smarno goro). 21.00 Harmonika, solo g. Rakusa. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Havai-jazz. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, ponedeljek, 16. februarja. 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester. 18.30 Dr. A. Bajec: Italijansčina. 19.00 Prof. Tine Debeljak: Poljščina. 19.30 Ing. Ahačič: Specialno mleko. 20.00 Koce: Trgovina in trgovska politika. 20.30 »Trije vaški svetniki« — kmetiška šaloigra (člani narod. gledališča). 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, torek, 17. februarja. 12.15 Plošče (vaški in polke, moderni plesni slagerji). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester. 18.30 Prof. Fr. Pengov: Gibanje zemlje okoli solca in letni časi. 19.00 Dr. Reya: Vremenslovlje. 19.30 Dr. Grafenauer: Nemščina. 20.00 Klarinet-solo, igra g. Beranek. 21.00 Humoriistično čtivo, pisatelj Milčinski. 21.30 Slaganje poje: g. Premek. 22.00 Harmonika solo, igra Lojze Kokalj. 22.15 Čas, napoved in poročila.

Zagreb, nedelja, 15. februarja. 11.30 Dopoldanski koncert. 12.00 Zvonjenje. 12.05 Dopoldanski koncert (dalje). 12.30 Kuhinja. 17.00 Akademski godalni kvartet. 20.30 Operetna glasba. 21.50 Novice in vreme. 22.50 Operetna glasba (dalje).

Zagreb, ponedeljek, 16. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos zvočnega filma. 18.30 Novice. 18.55 Književna ura. 19.25 Uvod k prenosu. 19.30 Budapest: Simfonični koncert filharmonije: Mozart, Liszt. 21.30 Novice. 21.40 Lahka glasba.

Zagreb, torek, 17. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Prenos iz kavarne »Corsor«. 18.30 Novice. 20.30 Kabaretni večer. 21.50 Novice in vreme. 22.00 Kabaretni večer (dalje).

Beograd, nedelja, 15. februarja. 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Poljedelstvo. 11.00 Plošče. 11.30 Opoldanski koncert radio orkestra. 13.30 Poročila. 16.00 Delavska ura. 17.00 Zdravstvo. 17.30 Plošče. 19.30 Predavanje. 20.00 Narodne pesmi (petje). 20.30 »Prava norišnica«, komedija. 21.00 Vokalni koncert (g. M. Pihler). 21.30 Plošče. 22.00 Novice. 22.30 Plošče.

Beograd, ponedeljek, 16. februarja. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 15.30 Otroška ura. 16.00 Plošče (simfonija). 17.00 Predavanje. 17.30 Narodne pesmi. 18.00 Prenos glasbe iz hotela »Moskva«. 19.30 Francosčina. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Mozartova ura. 21.30 Ruska ura. 22.00 Novice. 22.20 Balafajke, koncert.

Beograd, torek, 17. februarja. 11.30 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče (jazz glasba). 17.00 Predavanje. 17.30 Citre (Iv. Skalar). 18.00 Narodne pesmi. 19.30 Nemščina. 20.00 Večerni koncert radio orkestra. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Plošče.

Mladí Jugoslovani

Marij Skalan:

Daleč so na jugu ptice...

Daleč so na jugu ptice,
v varnih duplih verice,
polh pod toplo rušo spi.

Vse rastline in cvetice
v popje so poskrile klice,
nove čakajoč rasti.

Zima bele perutnice
je razvila čez gorice —
noč in dan iz njih sneži.

Pravljica o dečku z devetimi svečniki

Prevedel K. M.

Zivel je nekoč vajenec, ki je vsak dan odhajal s svojim mojstrom na planino po drva. Pa se je nekoč zgodilo, da sta med nabiranjem drv po gozdu naletela na odprtino, ki je vodila v podzemlje. Ker si mojster ni upal v jamo, je dejal dečku: »Pojdi notri, in kar boš našel, si bova bratsko razdelila!«

Deček ni dolgo pomišljal, hrabro in veselo se je napotil v globino. Dolgo je taval in v temi tipal naokrog, naposled pa je le došel do velikega prostora, kjer je našel tri velike kupe blaga. Od njihovih dragocenosti, zlata, srebra in draguljev, se je čarobno lesketala vsa dvorana. Na prvem kupu je sedel orol, na drugem je bila v klopčič zvit triglava kača, na tretjem pa se je zlobno kremžil in pačil sam peklenški hudobec. Toda deček se ni ustrašil. Hitro je planil k prvemu kupu, pograbil ga in pričel vleči za seboj; odnesti ga pa le ni mogel. Isto se mu je zgodilo pri drugem in tudi pri tretjem. Še premakniti ga ni mogel. Samo malo škatljico si je prisvojil, stlačil si jo v oštra in hotel zbežati, a v tistem trenutku je nastal strašen prepah, ki ga je kakor lahko peresce odnesel v nepoznan gozd.

Dolgo, zelo dolgo se je deček brezupno potepal po neznani gozdu, dokler naposled ni prispel na plano in zagledal pred seboj — morskobalo. Tam na nasprotni strani morja se je blestelo lepa belo mesto. Kako bi došel do njega. Dolgo je deček razmišljal, naposled pa se je le domislil. Iz debel in vej si je napravil splav ter se na njem podal čez morje. Veslal je pridno in neumorno in je naposled le došel do cilja.

»Kam pa naj sedaj grem,« se je vprašal. »Ko ne poznam prav nikogar v tem mestu?« Toda ni se ustrašil. Pogumno je šel dalje in došel do nekega krčmarja, s katerim se je dogovoril, da mu bo za kosilo in večerjo nacepil drv. Ko je bil gotov, mu je krčmar rekel: »Dal sem ti kosilo in večerjo, sedaj pa pojdi in si poišči dela drugod; ne rabim te več!«

Deček je šel dalje in se naposled ustavil pred neko trgovino. Tu je stopil do trgovca in ga poprosil: »Daj mi, prosim te, nekaj denarja za večerjo, ker sem zelo lačen.« Trgovcu se je deček zasmislil in dal mu je denarja za dve večerji. Ko pa je fantek porabil denar, se je spet vrnil k onemu trgovcu in ta mu je zopet pomagal. Tretjega dne mu je pa le dejal: »Pojdi, otrok, in prosim drugod, ker jaz ti ne morem več pomagati.«

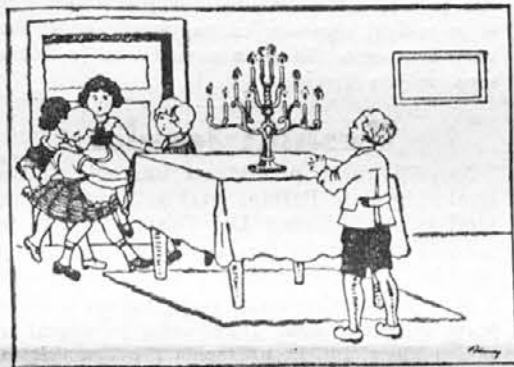
Tako se je deček znova napotil k gostilničarju, kjer je kosil in večerjal in tam je pričel »tikati« po obleki in je našel ono iz jame odnešeno škatljico, jo odprl in našel v njej devet

nalih svečnikov. In pomislil je: »Eh, ko bi imel devet sveč, da bi jih zataknil v svečnike in prižgal!« Pa se je napotil k nekemu gospodarju in ga poprosil: »Daj mi, gospodar, devet denarjev in zanje ti bom služil devet dni.« Gospodar mu je res dal zaprosenih devet denarjev in otrok mu je zanje služil devet dni.

Ko je odslužil gospodarja, si je za onih devet denarjev kupil devet sveč, jih zataknil v svečnike in prižgal. In tedaj, glej, se je neudoma pojavilo na vratih devet deklic, ki so plesale in pele vse do polnoči. Ko je izzvenel zadnji udarec ure, so deklice položile pred dečka devet mošenj polnih zlata in so zopet izginile.

Naslednjega dne si je deček naročil dobro večerjo, a krčmar se je zasmel in dejal: »Ti nimaš denarja za dobro večerjo.« Deček pa mu je odgovoril: »S svojim denarjem bi lahko kupil vso tvojo krčmo.« In pokazal mu je onih devet mošenj zlatnikov. Krčmar se je prestrašil in vprašal začudeno: »Dragi sinko, od kod si dobil toliko denarja, ko ga prej nisi imel? Da ga morda nisi kje ukradel?« To je dečka tako užalostilo, da je pričel krčmarju prisegati, da ni tat in naposled mu je rekel: »Pri- di zvečer k meni, prinesi s seboj devet sveč, pa boš videl čudo, kakršnega se nikdar nisi!«

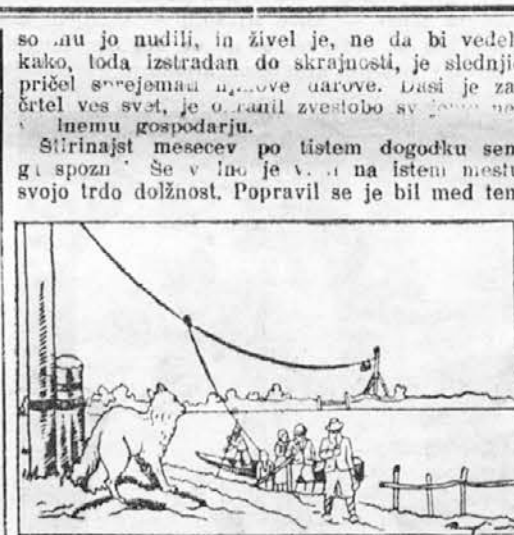
Tako je gostilničar tudi storil. Prinesel je dečku dobro večerjo in devet sveč. Mali je slastno popravil večerjo, prižgal sveče in — deklice so zopet prišle. Plesale so in pele do polnoči, dale dečku devet mošenj zlatnikov in izginile. To se je ponavljalo večer za večerom, da je deček silno obogatel in pokupil že skoraj polovico onega mesta.

Glas o čudežnem dečku z devetimi svečniki se je kmalu razširil po vsem svetu in zanj sta izvedela tudi sultan in njegova hči ter ga pozvala k sebi. Ko so dečka pripeljali pred sultana, ga je vladar vprašal: »Kako to, deček, da prihaja k tebi devet deklic z darovi?« In deček je odgovoril: »Počakaj, car, da se bo zmrščilo in vse ti bom pokazal.«

Ko se je zmrščilo, sta prišla sultan in njegova hči v spremstvu dvorjanov in deček je prižgal sveče. Spet so prišle deklice, plesale in pele do polnoči, obdarovale dečka z zlatniki in se odstranile. To je sultanu ugajalo, zato je odzval dečku škatljo s svečniki. Zvečer je zopet zbral svoje dvorjane in prižgal sveče, toda v tistem trenutku je nastal strašen vihar in namesto deklic je prišlo devet velikih paticami, ki so začeli neusmiljeno udrihati po carju in dvorjanih. Ti so se tako prestrašili, da je sultan poprosil dečka, naj le vzame svoje svečnike in odide kamor hoče. Deček je izpolnil to željo, ugasil je sveče in velikani so izginili.

Fant se je srečno vrnil v svoje mesto ob morju, kjer živi še sedaj, če ni že umrl.

in dobil prejšnji izgled. ... za glava, obdana z belimi ... ovrnikom in njegova ščasta ušesa so naredila iz njega psa, ki je moral vsakogar opozoriti nase.

Ni me več pogledal, čim je z duhanjem do- ginal, da nisem tisti, katerega je on iskal; in vžle vsemu mojemu prijanzemu desemesečne- mu »zadevanju« si nisem pridobil pri njem nič več zaupanja, kakor ga je imel katerikoli tuji.

Dolgi dve leti je zvesta žival vztrajala ob b. tu. In ni se vrnila domov v hribe radi tega, ker bi se morda plašila velike oddaljenosti od doma, ali zato, da bi se pri vračanju izgubila. Ne, edinole iz prepričanja, da je Robin, njego-

Ezop. — Fr. B.:

Lev in žaba

(Basen.)

Lev posluša, pne ušesa,
stresa z glavo: »Kaj je to?
Votli glasi... Kdo se dere?«
Strah prešinja mu telo.

Slednjič vidi, da iz luže
glavo žaba pomoli,
z nog jo jezen nanjo stopi,
da potare ji kosti...

Pesmi o kraljeviču Marku

Prevaja Radivoj Rehar.

Kraljevič Marko in dvanaest Arabcev.

(Dalje.)

Šotor stavi Kraljevič si Marko
tam v arabski pusti pokrajini,
podenj sede, rujno vino pije...
Pa ni Marko še napil se vina,
ko priteče lepa sužnja mlada
pod njegove svilene zavese;
roke vije, zbegana ga prosi:
»Brat po Bogu, kraljevič moj Marko,
brat po Bogu in Ivanu svetem,
reši, revo, krutih me Arabcev!
Glej, dobilo zdaj me že četrtič
v svoje roke je dvanaest Arabcev,
bratov zlobnih, bratov nečloveških,
ki bijo me, kot živinče revno,
s trdim bičem, trikrat prepletenim,
sileč me, da roke jim poljubljam;
pa jih niti gledati ne morem,
kaj še, da bi vdano jim služila.«
Prime Marko jo za roke bele,
posadi jo na desnico svojo,
svilen plašč ji čez ramena vrže,
da ji v roke polno čašo vina:
»Na, devojka, pa napij se vina;
vso pregrelo te je solnce vroče,
ko hodila daleč si do mene.«
Ko pa dekle čašo v roke vzame
in omoči ustnice si žejne —
že dvanaest se pripodi Arabcev
na arabskih iskrih konjih svojih,
togoteč se na junaka Marka:
»Dej, grdoba, črni trinog Marko,

si postal li drugi car na zemlji,
da odjemlješ sužnje nam Arabcem?«
Tiho smeje kraljevič se Marko:
»Pojte s poti, dečki mi arabski,
da vsled vas ne ogrešim si duše!«
A ne vdajo besni se Arabci;
sablje ostre vzamejo v desnice,
pa podrejo svileni mu šotor,
vse konopce zrežejo na dvoje,
da zvali se na junaka Marka
in na njegov staroslavni prapor
ter na konja, lisastega Šarca.
Ko opazi, kaj so mu storili,
da razdrli svilen so mu šotor,
plane Marko kakor iskra živa,
pa postavi se na noge tenke,
vrže konju Šarcu se na pleča,
s sabo vzame deklico arabsko,
trikrat s pasom k sedlu jo priveže,
a četrtič s sabljinim jermenom;
pa potegne sabljo okovano,
in se vrže na arabske brate,
a ne seka jih po glavah črnih,
temveč rajši po svilenih pasih,
da prekolje vsakega na dvoje —
iz dvanaestih bratov nebogljnih
brž napravi dvajset jih in štiri...
Pa napoti se čez polje ravno,
kakor zvezda čez neba sinjino,
v svoj domači, v svoj kraljevski Prilep.
Ko prispe do belega domovja,
žurno kliče mater Jevrosimo:
»Jevrosima, mati moja stara,
moja mati, moja sladka rana,
sprejmi milo posestrimo mojo,
pa jo hrani, kot si nekda mene;
vdomi jo kot hčerko svojo lastno,
da ostane večno nam hvaležna!«
Hrani dekle Jevrosima stara,
hrani jo in dobro omoči jo
v Rudniku tam, lepem mestu belem,
pri bogati hiši Dizdaričev,
pri devetih milih, dobrih bratih.
Bil jim Marko dober je prijatelj,
in v posete često k njim je hodil
ter k Arabki, posestrimi svojji,
ž njimi često se napil je vina...

Kako je nastala želva

Umesil je mož pogačo in spekel kokoš ter sedel, da bi jedel. V tistem trenutku pa se je pojavil na vratih lačen berač in mož je naglo vrgl kokoš na pogačo in oboje skril pod skledo, beraču pa je dejal, da še sam nima kaj jesti. Ko je berač žalosten odšel, je mož zopet pograbil skledo, da bi jedel, a glej, vse skupaj: skleda, kokoš in pogača se je spremenilo v čudovito žival. Bila je želva.

Uganke

Ce me gledaš — nimam barve,
vendar včasih sem zelena;
če me zebe — vsa sem bela,
bela vsa in spremenjena...

Rešitev prejšnje uganke: senica. Uredništvo je prejelo 21 pravih rešitev, nagrado pa je žreb določil: Francku Lipovšku, učencu I razreda ljudske šole na Zidanem mostu. Rešitve današnje uganke bo sprejemalo uredništvo »Mladega Jugoslavana« v Mariboru, Aleksandrova cesta 24 do srede, dne 18. t. za popoldne.

Agitirajte za »Jugoslavana«!

G. P.:

Vuli

(Povest o navadnem psu brez pasme.)

(Dalje.)

Med tem časom je dirjal Vuli po vseh cestah i zaman iskal izgubljeno ovco. Iskal je ves dan in ponoči, in izstradan in izčrpan se je potem poln sramu sp plazil nazaj k brodu, kjer je samo odkril, da mu je mojster z ovcami odšel. Usmiljenja vredna je bila tedaj njegova žalost. Cvileč je begal sem ter tja, na to se je z brodom prepeljal na drugo stran in povs stikal za Robinom. Vrnil se je v South Shield in zopet tam iskal do jutra, iskal svojega ne- vredn ga malika. Naslednji dan je nadaljeval z iskanjem in nešteto krat se je peljal čez reko. Ogledal in ovažal si je vsakogar, ki se je pre- peljal. Z veliko bistroumnostjo je preiskal vse krčme v okolici za svojim gospodarjem. Nasle- dnjega dne je dosledno in redno povohal vsi kocar, ki se je prepeljal čez reko.

Broj je prevožil reko po petdesetkrat za dan, in v kratek je prepeljal povprečno sto ljudi. In vendarle ni Vuli zamučil nikogar pri pristajališču in poduhal je sleherni dan par nog, ki je šel čez — 5000 parov, 10.000 nog je tisti dan Vuli preiskal na svoj način. In drugi i tretji dan in ves teden je vztrajal na svo- jem mestu in se ni menil za hrano.

Kmalu so se na njem pričeli kazati posled- nje stradanja in muk. Nihče se ga ni smel dotakniti in vsak poizkus, da vrtni od dne- vnega opravila, ga je razžarenil do besni.

Dan za dnem, teden za tednom je vanje ka- lila svojega gospoda, toda tega ni bilo. Brodniki so spoznali in spoštovali Vuličovo zve- stobo. Skrajja je zaničeval hrano in streho, ki

vo božanstvo Robin želel, da on ostane tam pri brodu; in zato je ostal.

Kadar se mu je zdelo potrebno, pa se je pe- ljal čez reko. Prevoznina za psa je znašala en peni*, in zračnina so, da je dolgoval družbi le- po skotake, preden je opustil svoje iskanje. In nobenega čevlja, ki je stopil na pristajališče, ni pozabil povohati — 6.000.000 so mu jih naraču- nali izvedenci. In vse to zaman. Njegova ne- omajna zvestoba ni nikoli omahovala, dasi je bilo očitno, da se mu je vsled dolgih napo- rov zagrenil značaj.

* 1 peni ima danes pribl. vrednost 1 Din.

Viktor niso slišali, kaj se je zgodilo z Ro- binom. Nekega dne pa je prikorakal čez pri- stajališče močan živinski gonjač. In Vuli je po- stari navadi preiskal novodošleca; nenadoma se je vznemiril, dlaka se mu je nasršila, tresel se je, rahlo je zarenčal in vsi njegovi čuti so bili osredotočeni na gonjača.

Eden od prevoznikov, ki si tega ni vedel raz- lagati, je zaklical tujcu: »He, mož, pustite na- šega psa pri miru!«

»Kaj mu pa hočem, izgleda bolj, da on me- ne ne pusti na miru.«

Vsa nadejana pojasnjevanja so bila odveč. Vuli se je kar ves spremenil. Plazeče se je do- brikal gonjaču in mogočno je mahal z repom, prvič zopet po letih.

Zadostovalo je par besed, da je bila stvar pojasnjena. Živinski gonjač Dorley je Robina prav dobro poznal. Tako se je zgodilo, da je nosil Dorley rokavice in ovratno ruto, ki jih je bil splel sam Robin, in ki so bili naloženi Ro- binova last. Vuli je sedaj spoznal sledove svo- jega gospodarja, in ker ni imel več nade, da bi zopet našel svoje izgubljeno božanstvo, je

zapustil svoje mesto ob brodu in očitno pre- zal, da hoče slediti lastniku Robinovih rokavic. Dorley je pes ugaljal in vzel ga je s seboj med h. be v Devonshiru, kjer je drugič postal ču- var ovčje črede.

II.

Monsaldale je ena najbolj znanih dolin v Der- byshiru. Edina, a zato tembolj sloveča krčma, tista »K prašičku« je bila last Jua Greatorexa, zvitega korenjaškega moža. Narava ga je bila določila za vojščaka, toda okoliščine so ga na- pravile za krčmarja in njegova prirojena nag- njenja so ga naredila za — brez zamere — div- jega lovca, kajti divji lov so v tistih krajih zelo radi gojili.

Vuličovo novo domovje je ležalo na planoti vzhodno od doline, prav nad Joovo krčmo. Nje- gov gospodar Dorley je pa imel malo kmetijo v nižini, in na pašnikih je imel veliko čredo ovč. Te je čuval Vuli s svojo prirojeno ostro- umnostjo. Stražil jih je, ko so se pasle, in zve- č jih je zagnal v hlev. Bil pa je za psa vse p. vse zakrknjen in v sebe zatopljen. Zraven tega pa je tudi bil prehitro pripravljen poka- zati tujcem svoje zobe. Toda pri čuvanju ovč je bil tako pazljiv, da Dorley tisto leto ni zgubil niti ene, dočim o sosednji kmetovalci pla- čali običajni davek orlom in lisicam. V tisti krajini so doline kaj neprimernost za lov na li- sice. Raztrpani skalnati hribovi, visoke pečine, prepadi so premnogostevilni, da bi navdušili lovce, in skrivnih zatočišč je bilo toliko, da je b. sploh čudno, da niso lisice preplavile Mon- saldale. Toda niso. Do leta 1881 ljudje niso imeli desti poveda pritečevati se; takrat pa se je tam naselil star prekanjen lisjak kakor miš v siru in se smejal prizadevanju lovskih psov. (Se bo nadaljevalo.)

Cuida:

Farnmor

Roman

PRVI DEL.

1

Bilo je na predvečer sv. Ivana v Pragi. Od vseh strani neba, iz šleskih gozdov in daljnih bavarških gora in iz vse Češke so vrele trume vernikov k praznovanju svetega Nepomuka. Njihove molitve in litanije so se dvigale v jasno zvezdnato nebo, ki je na zapadu še odsevalo v rumenkasti luči.

V stolni cerkvi, na trgu pred kipom na mostu in po vseh cerkvah so klečali mnogoštevilni romarji s sklonjenimi glavami in molili. Vsepovsod je vladalo slavnostno nastrojenje, ki je vplivalo tudi na mladega Angleža, blo-dečega peš po mestu, zakaj na dan svetoivanskega praznovanja je bilo prepovedano voziti se s konji preko mosta in trga. S smehljajočim se pogledom je opazoval klečeče množice.

Ko je s počasnimi koraki šel preko sijajno razsvetljenega Svetovavlavskega trga, mu je pridirjala naproti v naglem diru kočija, kakor da bi za njo ne veljala prepoved. Godba in blesk luči je splašil konja. Divji strah je prevzel tesno zgneten množice, zakaj posamezniki se niso mogli ne umakniti ne bežati. Ljudje so padali drug na drugega, in kakor se ob takih primerih dogaja, so močnejši slabejše na tla metali. Vse je klicalo na pomoč Održenika in Mater božjo, da sta se konja še bolj splašila. Ko sta pa pridrvela do mesta, kjer je sredi strašnega vrvenja Anglež mirno stal kakor graniten steber, je bilo konec njegove nebrzdane dirjanja. Hladno in odločno ju je popadel za vajeti s svojo železno roko. Zivali sta se visoko vzpenjali in dvignili nekajkrat kvišku mladega moža, toda kmalu sta spoznala v njem krotitelja. Po kratkem boju sta tresoč se

in težko sopeč obstala s povešenima glavama. Bila sta vsa zapenjena. Mladi Anglež pa je bil bled in miren, kakor da je pravkar prišel iz salona, samo iz oči mu je švigal pritajen ogenj. Brez besede je segel z roko po biču. Kočijaž mu ga je podal. S kretnjo roke je velel množici, naj se odmakne, nato pa je začel udrihati po konjih, dokler nista postala krotka kot jagnjeta. Šele tedaj je stopil k vratem kočije in malomarno dvignil klobuk, kakor bi pozdravljal kakšnega znanca v Hydeparku.

»Nadejam se, gospa, da ste se samo prestrašili in se vam ni nič hudega zgodilo,« je rekel po nemško edini ženski, sedeči v vozu. Prožila mu je zahvaljujoč se dve nežni, z dragulji obsuti roki in vzklila:

»Za boga, gospod! To ste drzen in pogumen mož! Kako naj se vam zahvalim?«

Plinska luč je padla na njeno obličje izredne lepote.

»Oprostite, gospa!« je odvrnil vljudno. Pogled iz vaših oči mi je dovoljna zahvala. Štel bi si v veliko srečo, ako bi vam mogel biti kakorkoli na uslugo.«

Toda preden je dama utegnula odgovoriti, je neokretni češki kočijaž pognal konja. Ni čakal povelja svoje gospe, ker se je hotel čimprej oddaljiti od razburjene množice, morda pa se je bal celo policije. So se je dama zahvaljevala rešitelju, ji je smuknil iz rok žepni robec. To je bilo vse, kar je ostalo od kočije, ki je povzročila tolikšno zmedo. Zdaj pa so romarji z navdušenimi vzklili obkolili Angleža. Prosili so Mater božjo in svetega Ivana, naj poplačata njegov pogum.

Ti slavošpevi pa niso bili po godu tujcu. Skoraj siloma si je napravil pot iz gneče, in ko se je mogel končno svobodno oddahnuti, si je prižgal cigareto. Ko se je kočija oddaljila, je zagledal na tleh žepni robec in ga pobral; bil je iz najfinejše tkanine in parfumiran z nežno vonjavo. Na oglu sta bila vvezena krona in zvezižen monogram, ki ga ni mogel razrešiti. Večina moških bi gotovo shranila dišeči robček za spomin na romantični večer. Tudi on je baš nameraval spraviti robec v notranji žep, ko mu je pogled obstal na lepi mladi

češki delavki iz steklarne. Pogledala ga je s hrepenečimi očmi izpod naglavne rute. Brez obotavljanja je vrgel kmetskemu dekletu s črnimi obrvmi svileni robec z vezeno krono.

»Na, lepo dekle,« je rekel, ko si je delal pot skozi množico, »tebi bo v večje veselje kakor meni.«

2

»Sanjač! O čem premišlujete?«

Bil je soparen junijski večer. Neokreten češki čoln je plul z ohlapnimi jadri po Vltavi navzdol, zakaj zrak se ni zganil. Na krovu je igrala skupina godcev narodne češke pesmi. Skoraj vsi potniki so bili kmetje, ki so se peljali na semenj v Aussig.

»Sanjač, o čem sanjate? O Pragi in o meni morda, prijatelj?«

Ljubki, zvonki glas teh besed je prihajal iz ust plavalaske velikih, ogljenočnih oči, dolgih, svilnatih vek, bleščeče polti in lepih, polnih, napetih ustnic, ki bi jim strožji opazovalec utegnil morda očitati, da so nekoliko poltene. Sedela je na blazinah, s katerimi so ji služabniki postlali preprosto leseno klop. Črno kopreno si je vrgla čez lase, a z dragulji obsuta roka ji je počivala na robu ladje. Pogled nanjo je nudil lepo sliko, spominjajočo na Tizianovo umetnost. Njene oči so obstale na nekem gospodu, sklanjajočem se čez krov nad vodo, tako da ga je videla v profilu.

»Plemenite poteze, izražajoče umerjenost in strastvenost obenem,« je pomislila, ko se je sklonila naprej in se dotaknila njegove roke z razcveteno črešnjo vejico.

Okrenil se je. Dasi sta bila že pol ure skupaj na ladji, se do sedaj nista še opazila. Ko je pa zdaj njen srebrni smeh zadel njegovo uho, je hipoma spoznal v njej damo, ki jo je videl pred nekaj dnevi v kočiji na Svetovavlavskem trgu. Presenečen je prijel njeno majhno, toplo, nežno roko, ki mu jo je podala, se vljudno odkril ter odgovoril nekaj šaljivih besed. Kajpak da ni mislil nanjo, vendar bi kaj takega niti Diogen ne priznal.

Sven Hedin se je vrnil domov

Znameniti švedski učenjak in raziskovalec Azije Sven Hedin se je nedavno vrnil s svojega novega znanstvenega potovanja domov. Na sliki ga vidimo, ko zapušta ladjo v Stockholmu.

Sport in starost

Mlad biti zna vsak, pravijo ljudje, ne zna pa vaak biti star, vsaj na lep način ne. Ta resnica je lahko umljiva, ker pravo človeško veselje uživa človek le v prvi polovici svojega življenja, čeprav takrat še ni duševno tako zrel kakor v drugi, in mnogi bi jako radi zamenjali spoštovanje, ki ga uživajo na starost, z nekdanjo svojo mladostjo. Ni torej nič čudnega, če se ljudje bore proti staranju in proti starosti, najprej morebiti z upehom, dokler ne spoznajo, da je ves boj proti naravi zastonj.

Sport pa da človeku starost dvakrat občutiti in sicer prvič že mnogo prej kakor mu jo da čutiti narava.

Prvo starost začne čutiti športnik kar čez noč; sam ne ve, kako to pride. On se vadi, uri in vežba, kar nenadoma pa opazi, da gre ura nekam hitreje. Najprej so le desetine sekunde, potem cele sekunde in tudi teh se nabira vedno več. Sprva nič ne ve, kaj je vzrok, navsezadnje pa le z bridkostjo spozna, da se je postaral in da njegovi moč in sila pojema. To spoznanje je zelo težko, ampak nič ne pomaga — tukaj je! Vsa njegova trdna volja do novih zmag ga ne more rešiti pred navalom svežih mladeniških sil.

Pravi športnik pa ostane svojem sportu še vseeno zvest, kajti njegove bogate izkušnje so dragocen nauk za mladi naraščaj.

Vprašanje, kdaj prekorači človek mejo svoje najvišje sportne sposobnosti, je zelo težavno. Borci, tenis-igralci in drsalci dosegaajo že s 40 leti jako lepe vspehe; pri boksanju, plavanju in sploh v lahki atletiki je meja nekoliko nižja. S 35 leti pa so mnogi športniki še v svoji polni moči, in Thunberg, najhitrejši drsalec, je postavil nov svetovni rekord, ko je bil že 37 let star. Tekoč Nurmí je še danes skoro tako uren, kakor je bil, pa ima že 33 let. Njegov rojak Steenros pa je zmagal v maratonskem teku na olimpijadi v Parizu, čeprav je že 40 let star.

Te številke dokazujejo, da se ohrani človek mnogo dalje mladega in svežega, če redno goji šport. 40 let star športnik je dokaj krepkejši

kakor 20-letni fant, ki nego svojega telesa in zdravja zanemara. To se pravi z drugimi besedami, da je sport mnogo boljši kakor vse druge metode za »pomladitev« in boljši kakor vse lepotičenje.

Nevaren »čik«

Pred več meseci je neki morilec v mestu Altona pri Hamburgu svoji žrtvi snel s prsta zlat prstan. Prstan so že naslednjega dne opisali vsi časopisi. Morilec pa je to prezrl in je napravil napako, da je nesel opisani prstan k zobozdravniku s prošnjo, naj zlati prstan porabi za polnjenje morilčevih zob. Zobozdravnik je prstan takoj spoznal in morilec je bil ujet.

Skoro vsak zločinec zagreši prej ali slej kakšno napako, ki ga pripelje pravici v roke. V Rotterdamu je neki človek ubil s sekuro svojo taščo. Policija je našla truplo v mlaki krvi; v sosedni sobi pa je našla »čik« dobre smodke. Takih smodk je našla policija v rosi še skoro polno škaflijo. Za morilecem pa ni bilo nobenega sledu. Ko pa je policija zaslišala tasta nekega svaka umorjene žene, je ta omenil kar tako, da žene sicer že dolgo ni videl, da pa jo je nedavno obiskal njegov zet, ki mu je prinesel še neko smodko s seboj. Nič hudega sluteč je mož uradniku smodko tudi pokazal. Uradnik je takoj spoznal, da je smodka iste vrste, kakoršno so našli v sobi umorjene ženske — in ni dolgo trajalo, da je zet priznal svoj zločin.

Neutešljiva želja po vsaj eni cigareti je spravila tudi v Londonu nekega morilca na vislice. Na kolodvoru »Charing Cross« so našli nedavno kovčeg, kjer je bilo razmesarjeno žensko truplo. Tudi v tem slučaju ni bilo za morilecem nobenega sledu. Po dolgih poizvedovanjih pa se je policiji končno le posrečilo dognati, kdo da je umorjenka. Na podlagi nadaljnjih poizvedovanj so pa prijeli nekega Robinsona kot morilca. Robinsonu pa se je posrečilo dokazati svoj »alibi«, t. j. da se je v trenutku umora nahajal nekje drugje, in zato so ga morali izpustiti. Pri zopetni preiskavi pa so našli v košu za papir obžgano žveplenko, na žveplenki pa so bile temne lise, ki so se pri preiskavi izka-

zale kot krvavi madeži. Nadaljna poizvedovanja so imela uspeh in Robinson je svoj zločin priznal. Zeno je ubil, ko je ta stopila v sobo, potem je truplo razsekal, med svojim »delom« pa si je prižgal cigareto, ni pa opazil, da je okrvavil žveplenko. Ta mala nepazljivost je Robinsona veljala življenje.

Pesniki igralci

Največji ruski pesniki so bili tudi strastoi igralci. Igral je Puškin, igral je Lermontov in igral je mladi častnik Lev Tolstoj, ki si je izmišljal vse mogoče igralske sisteme, kedar je izgubljal. Tudi Nekrasov je prevrtil cel noč. V primeri z Dostojevskim pa so bili vsi ti možje pravi otroci in samo Dostojevski je poznal in okušal vso strast, ki prevzema pravega igralca. Če je igralska strast bolezen, potem ni dvoma, da je bil Dostojevski zelo bolan človek. Vsled te strasti je mnogo več trpel kakor pa vsled štirlletnega prognanstva.

Dostojevski je živel v večni bedi. Menda ni napisal nobenega pisma, kjer ne bi omenjal denarja: enkrat prosi tega ali onega za posojilo, drugič pa, naj ta ali oni še nekoliko počaka na plačilo dolga. Igralska strast pa je njegov položaj še bolj zapletala.

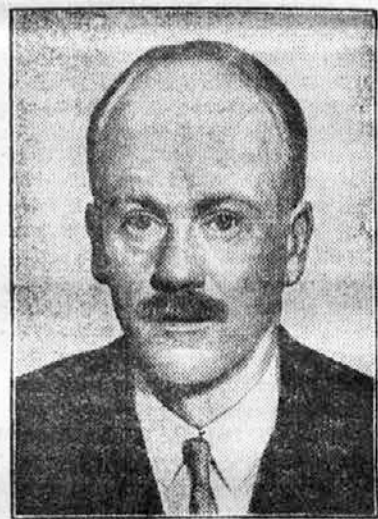
Dostojevski je igral, ker je vedno upal, da bo dobil. Spadal je torej v vrsto najbolj nesrečnih igralcev, kar jih poznamo. On je vedno računal na to, da bo mogel s priigranim denarjem vrniti svoje dolgove in preživeti nekaj let v miru. Tudi svoji rodbini je želel preskrbeti toliko, da ne bi stradala, on pa da bi mogel mirno in nemoteno delati.

Dostojevski je najrajši igral na ruleti (kakor igrajo v Monte Carlu). Za kvarte ni bil posebno navdušen. Neki strastni igralec je rekel nekoč, da je mogoče samo eno igro imenovati »dostojno«, in to da je ruleta. Kdor je enkrat igral na ruleti, se ne zmeni več za kvarte. Razdelitev števil na zelenem suknu pri ruleti omogoča ogromno število kombinacij, pa tudi račun igranja sam silno vpliva na človeka. »Rien ne va plus« — kliče stražnik — stavljeni denar leži na mizi, nič se ne da več izpremeniti. Strežaj požene kroglico, kroglica se zasuče,

skake in živci gledalcev in igralcev so napeti do skrajnosti. Kako dolgo traja to? Igralec tega ne ve in ne čuti. Kroglica se pa vendar enkrat ustavi in na igralca pride odločilen trenutek: ali kup zlata ali pa nič...

Dostojevski opisuje sam v svoji povesti »Igralec« takšnega igralca, toda njegov junak še zdaleko ni doživel pri igri tega, kar je doživel in čutil Dostojevski.

Dostojevski je igral po svojem posebnem sistemu. Takih sistemov je imel več. To pa je bilo zanj baš usodno. Če človek pogleda sliko Dostojevskega, vidi na prvi pogled, da je moral pri igri vedno izgubljati...

Novi guverner v Kanadi vojvoda Bessborough

Proslava obletnice papeževga kronanja v Berlinu

V cerkvi sv. Jadvige v Berlinu so 12. februarja na svečan način proslavili obletnico papeževga kronanja. Sveto mašo je bral papežev zastopnik v Berlinu Orsenigo.

Novi poljski poslanik v Berlinu dr. Wysocki

Predsednik nemške republike Hindenburg je to dni sprejel novega poljskega poslanika v Berlinu dr. Wysockega. Na sliki vidimo novega poslanika, ki zapušta predsedniško palačo.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 5297/1.

380

Razglas.

Splošna maloželezniška družba d. d. v Ljubljani je vložila prošnjo, da se ji podeli koncesija, da sme podaljšati svojo električno cestno železnico od Zg. Šiške do št. Vida, in sicer na državni cesti št. 2 (Beograd—Ljubljana—Jesenice—Kranjska gora—državna meja) in da se ji izda gradbeno dovolilo za vozovno remizo in obratne prostore, ki jih namerja zgraditi na desni strani imenovane ceste in sicer v cestno-železniškem km 2-8.

Po razpisu Generalne direkcije jugoslovanskih državnih železnic od 23. januarja 1931, G. D. br. 114.455/30, in v zmislu predpisov ministrske naredbe od 25. januarja 1929, drž. zak. št. 19, vodopravnega zakona in stavbnega reda kranjskega se izvrši o dotičnih načrtih pregled trase v zvezi s postajno komisijo, političnim obhodom, vodopravno obravnavo ter stavbnim ogledom in sicer

v torek dne 3. marca 1931 in če bi bilo treba tudi naslednje dni. Komisija se sestane imenovanega dne ob 9. uri pri koncu proge v Zg. Šiški, ki se sedaj gradi (v bližini Kmetove gostilne v Zg. Šiški).

Načrti se lahko vpogledajo pri sreskem načelnstvu v Ljubljani od 16. februarja do 2. marca 1931.

O tem se obveščajo udeleženci s pristavkom, da morejo svoje morebitne ugovore vložiti ustno ali pismeno v gornjem roku pri sreskem načelnstvu v Ljubljani, najpozneje pa do konca obravnave pri vodji komisije.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 11. februarja 1931. Po odredbi bana načelnik upravnega oddelka: Dr. Staré.

VI. No. 2562/1.

365

Izpremema v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Peček Jože, zasebni zdravnik v Brezicah, Dr. Solay Henrik, sekundarij splošne bolnice v Mariboru, in Dr. Vrtnjak Slavo, sekundarij bolnice v Mariboru, so bili vpisani v imenik zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 6. februarja 1931.

III. No. 1930/1.

364

Izkaz živalskih kužnih bolezni v območju Dravske banovine po stanju z dne 10. februarja 1931.

(Opomba: Imena sedežev sreskih načelnstev (mestnih magistratov) so natisnjena z debelejšimi, imena občin pa z navadnimi črkami; kraji s številom okuženih dvorcev so navedeni v oklepajih).

Vrnični prisad: Ljubljana: Preserje (Dol. Brezovica 1 dvorec).

Steklenina: Brezice: Bizeljsko (Gregovce 1 dvorec).

Garje konj: Maribor desni breg: Orehova vas (Hiti-nja vas 1 dvorec). Mehurčasti izpuščaji goved: Litija: Litija (Spodnji Hotič 2 dvorca).

Svinjska rdečica: Ptuj: Št. Janž na Dr. polju (Sturše 2 dvorca). Laško: Marijagranc (Radoblje 1 dvorec). Logatec: Stari trg (Stari trg 1 dvorec). Prevalje: Prevalje (Zagrad 1 dvorec). Ptuj: Sv. Miklavž (Vuzmetinci 1 dvorec). Litija: St. Lambert (Senožet 1 dvorec).

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani, dne 10. februarja 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Kps 216/30/18.

354

V imenu Nj. Vel. Kralja!

Podpisano sodišče je razsodilo s sodbo z dne 11. decembra 1930., da je Kragl Anton, star 47 let, po poklicu mesar v Sevnici 1, kriv po členu 8. zakona o pobi-
janju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije, storjenega s tem,

da je dne 26. septembra 1930. v Sevnici zahteval za meso od Josipa Tovornika v sili klanega vola, ki ga je plačal 1 kg pod 8 Din, več kot 10 Din za 1 kg, s tem, da je oddal za navedeno višjo ceno 11 kg. — Antonu Gabriču in 20 do 22 kg Alojzu Zveglju, torej zahteval za življensko potrebnost višjo ceno, nego je ona, ki jo za-
jamčuje običajni in dovoljeni trgovski čisti dobiček, ki nikoli ne sme biti večji od 25 odstotkov.

Zato je obsojen po členu 8. navedenega zakona na 24 ur zapora in 300 Din globe, ki se izpremeni ob neizterljivosti v nadalj-
no kazen 5 dni zapora.

Okrajno sodišče v Sevnici, odd. II., dne 11. decembra 1930.

E 3132/30/10.

363

Dražbeni oklic in poziv k napovedi.

Na predlog prot. tvrdke Nadai Josip, Murska Sobota, kot zahtevajoče stranke ki jo zastopa dr. Goljevsek, odvetnik v Murski Soboti, bo dne 17. marca 1931. ob devetih pri tem sodišču, v sobi št. 7, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin:

Zemljiška knjiga Žalec, vl. št. 53, poslojce cenilna vrednost 175.000 Din, zemljišča 38.988 Din, pritlikline gospodarstva 2.495 Din, pritlikline gostilne 1.250 Din, Gotovlje, 513, gozd 1.772/70 Din, skupaj 219.505/70 Din. Najmanjši ponudek 146.337

Din 12 p. Vadij znaša 21.950 Din 57 p. K nepremičnini zemljiška knjiga Žalec, vl. št. 53, spadajo sledeče pritlikline, in sicer: I. gospodarske pritlikline: ena krava in različno poljedelsko orodje v zgoraj označeni skupni cenilni vrednosti; II. gostilni-
čarske pritlikline: dva soda ca. 5 hl in raz-
na gostilničarska oprema.

Okrajno sodišče v Celju, odd. III., dne 20. januarja 1931.

E 466/30—5.

373

Dražbeni oklic.

Dne 13. marca 1931. ob polde-
vetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: hiše št. 2 na Studencu, 18 zemljiških parcel v solastni-
sko pravico do 1/2, vl. št. 50 k. o. Studenec, vl. št. 191, 849 in 880.

Cenilna vrednost: s pritliklinami 52.810/05 Din; vrednost pritlikline: Din 1300—; naj-
manjši ponudek: Din 35.206.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž-
benem naroku pred začetkom dražbe, si-
cer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž-
beni oklic, ki je nabit na uradni deski te-
ga sodišča.

Okrajno sodišče v Krškem, dne 3. februarja 1931.

E 362/30—7.

374

Dražbeni oklic.

Dne 13. marca 1931. ob enaj-
tih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin, 1/2 zemljišča, in

sicer zidane hiše v Cerovem bregu št. 17 z
gosp. poslojem, 2 travnikov, 8 vinogradov,
2 njiv in 2 gozdov, zemljiška knjiga k. o.
Hubajnica, vl. št. 522.

Cenilna vrednost: Din 17.111/15; naj-
manjši ponudek: Din 11.407/44.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž-
benem naroku pred začetkom dražbe, si-
cer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž-
beni oklic, ki je nabit na uradni deski te-
ga sodišča.

Okrajno sodišče v Krškem, dne 9. februarja 1931.

E 967/30/4.

462

Dražbeni oklic.

Dne 23. marca 1931. ob devetih bo pri
podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba ne-
premičnin:

Zemljiška knjiga: Kozji vrh, vl. št. 4.
Cenilna vrednost: 22.515/02 Din.
Vrednost pritlikline: 2310 Din; najmanj-
ši ponudek: 22.515 Din 2 para; vadij Din
2.482—.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž-
benem naroku pred začetkom dražbe, si-
cer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž-
beni oklic, ki je nabit na uradni deski te-
ga sodišča.

Okrajno sodišče v Prevaljah, dne 5. februarja 1931.

Proglasitev za mrtve.

375

Okrajno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se proglase spodaj navedeni pogrešanci za mrtve, ker se more o njih po § 1. cesarske naredbe z dne 31. marca 1918., drž. zak. št. 128, o pogrešancu, označenem z *, pa po § 24. št. 1. obč. drž. zak. domnevati, da so umrli. Vsakdo, ki bi kaj vedel o kateremkoli teh pogrešancev, naj to sporoči sodišču ali pa skrbniku. Pogrešance same pa poziva sodišče, naj se zglase pri njem, ako še žive, ali naj mu dajo to kako drugače na znanje.

Ime in rojstni dan, stan in zadnje bivališče pogrešancev	Bistvene okolnosti, na katere se opira predlog	Proglasitev za mrtvega predlaga	Ime in bivališče skrbnika, ki je bil po- stavljen pogrešancu	Dan in opr. št. oklica	Oklicni rok poteče
Nemanič Janez, rojen 27. junija 1895 v Zelebeju, po- sestnik od tam, pristojen v Božako- vo, srez Črnomelj.	Odšel leta 1915. v svetovno vojno na gališko fronto in bil v boju 19. ju- nija 1915. Od tedaj ni več glasu o njem.	Nemanič Marjeta, posestnica v Ze- lebeju št. 2.	Jare Ivan, pristav p. n. v p. v Novem mestu.	11. X. 1930. T 28/30-5	1. septembra 1931
Pucelj Jožef, rojen 28. novembra 1893 v Orlaki, pos. sin od tam, pristojen v Sela pri Šumberku.	Služil pri 17. pešpolku in bil leta 1917. v boju na italijanski fronti. Od tedaj ni več glasu o njem.	Pucelj Ana, pos. v Orlaku št. 13.	"	20. X. 1930. T 29/30-4	1. septembra 1931
* Starec Marija, rojena 29. januarja 1908 v Kopriv- niku, pristojna v Kostanjevico, srez Krško, delavka nazadnje v Celju.	Umrta 7. avgusta 1929 v javni bol- nici v Celju pod imenom Črtalič Ma- rija, roj. 15. avgusta 1908 v St. Jer- neju.	Strojin Marija, Ostrog 43.	"	7. XI. 1930. T 30/30-4	1. junija 1931 Dokaz smrti
Škulj Janez, rojen 3. maja 1872 v Poznikovem 3, posestnik in kovač ondi, pristojen v Lužarje, srez Kočevje.	Bil v svetovni vojni in prišel po padcu Przemisla v rusko vjetništvo, kjer je baje leta 1918. umrl.	Škulj Frančiška, pos. in kovača žena v Pozniko- vem št. 3.	Gruden Franc, posestnik, Mlaka 8, p. Vel. Lašče.	15. XI. 1930. T 31/30-3	1. septembra 1931
* Lukšič Janez, rojen 3. junija 1873 v Koroški vasi, posestnik v Vrhu pri Ljubnu št. 1, pristojen v Smihel-Stopiče, srez Novo mesto.	Odšel leta 1906. v Ameriko, odkoder se je zadnjič oglašil leta 1914.	Lukšič Ivan, pos. sin, Vrh pri Ljubnu št. 1.	Jare Ivan, pristav p. n. v p. v Novem mestu.	10. I. 1931. T 38/30-2	1. marca 1932
Gorene Franc, rojen 7. novembra 1874 na Brezo- vem, pristojen v Studenec, srez Krško.	V svetovni vojni prišel v rusko vjet- ništvo, kjer je baje umrl in o njem že 12 let ni nobenega glasu.	Škoda Franc v Ravnem št. 7 pri Raki.	Jare Ivan, vpok. pristav v Novem mestu.	16. XII. 1930. T 34/30-2	1. septembra 1931
Vrečko Leopold, rojen 28. februarja 1896 v Leskovcu, pristojen v Krško.	Kot vojak leta 1914. odšel na rusko fronto v Galicijo in od takrat ni no- benega glasu o njem.	Vrečko Alojzija, mat. v Leskov- cu št. 8.	Završnik Hubert, notar v Krškem.	16. XII. 1930. T 32/30-2	1. septembra 1931
Grošelj Ignac, rojen 17. januarja 1886 v Kalcah, pristojen v Temnico pri Višnji gori, srez Litija.	Kot vojak na italijanski fronti, po- grešan od junija 1915.	Grošelj Matija, pos. v Kalcah.	Jare Ivan, vpok. pristav v Novem mestu.	16. XII. 1930. T 36/30-2	1. septembra 1931
Brdajs Ignac, rojen 20. novembra 1893 v St. Vidu, pristojen v Temnico pri Višnji gori, srez Litija.	Kot vojak na ruski fronti, od Božiča 1919 neizvesten.	Brdajs Anton, posestnik v Te- menici št. 30.	Jare Ivan, vpok. pristav v Novem mestu.	16. XII. 1930. T 35/30-2	1. septembra 1931
Cvetič Matija, rojen 23. januarja 1886 v Učakovcih, pristojen v Črnomelj, srez Črnomelj.	Kot vojak pri 27. domobranskem pešpolku na italijanskem bojišču vjet in od takrat od njega ni več glasu.	Cvetič Bara, pos. v Hraščju.	Jare Ivan, vpok. sod. pri- stav v Novem mestu.	24. I. 1931. T 1/31-3	1. septembra 1931
Gornik Anton, rojen 26. marca 1886 v Grahovcu, pristojen v Metliko, srez Črnomelj.	Je bil kot vojak na ruski fronti in od leta 1914. ni o njem poročila.	Gornik Marija v Grabrovcu št. 21.	Jare Ivan, vpok. sod. pri- stav v Novem mestu.	31. I. 1931. T 37/30-3	1. septembra 1931
Gregorič Janez, rojen 10. julija 1874, sedlar iz Gru- belj št. 47, občina St. Jernej, srez Krško.	Je kot vojak odšel na rusko fronto leta 1917. in je od leta 1915. neiz- vesten.	Gregorič Neža, žena, v Grub- ljah št. 47.	Jare Ivan, pristav pom. ura- dov v pok. v No- vem mestu.	11. II. 1931. T 4/31-2	1. septembra 1931
Klančar Anton, rojen 1. septembra 1879, oženjen po- sestnik v Velikem Osolniku, pristoj- en na Turjak, srez Kočevje.	Je odšel kot vojak leta 1915. na ita- lijansko fronto in je od takrat ne- izvesten.	Klančar Angela, žena, iz Velike- ga Osolnika 18.	Klančar Anton, mlajši v Veli- kem Osolniku št. 14.	11. II. 1931. T 2/31-3	1. septembra 1931
Vrečko Alojzij, rojen 18. julija 1888, delavec v Le- skovcu, občina Krško, srez Krško.	Je odrinil začetkom svetovne vojne leta 1914. na rusko fronto in je od tedaj neizvesten.	Vrečko Alojzija, mat. posestnica v Leskovcu št. 8.	Završnik Hubert, notar v Krškem.	16. XII. 1930. T 33/30-2	1. septembra 1931

Okrajno sodišče v Novem mestu,
dne 9. februarja 1931.

E IX 5675/30—7.

372

Dražbeni oklic.

Dne 7. aprila 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 11 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Maribor-mesto, vl. št. 183; k. o. Maribor-mesto, vl. št. 185.

Cenilna vrednost: skupaj 569.704/37 Din; najmanjši ponudek: 284.852/18 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, dne 5. februarja 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

156. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 26. januarja 1931.
Besedilo: Proda, družba z o. z.
Izbrisi se poslovodja Zabar Miroslav, vpiše pa poslovodja Čuček Stanislav, zasebnik v Ljubljani, Cegnarjeva ulica 12.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 2119/30 — Reg C IV 187/4.

*

157. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 1. februarja 1931.
Besedilo: Desac, družba z o. z.
Vsled sklepa izrednega občnega zbora družabnikov z dne 28. januarja 1931. se je dopolnil odstavek Drugi družabne pogodbe z dne 25. junija 1930 z dostavkom: »Družba je upravičena ustanavljati podružnice v tuzemstvu.«

Izbrisi se poslovodja ing. Tomo Knez.
Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 30. januarja 1931.
Firm. 132 — Reg C IV 176/3.

*

158. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 1. februarja.
Besedilo: E. Jeras in drug.
Izstopil je javni družabnik Jeras Ivan. Vsled tega preneha javna trgovska družba. Besedilo tvrdke in obratni predmet ostane neizpremenjena.

Imetnik tvrdke je dosednji družabnik Jeras Egidi.
Ta podpisuje tvrdko na ta način, da lastnoročno zapisanemu besedilu firme priloži svoj podpis »Jerasc«.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. januarja 1931.
Firm. 125 — Reg A VI 41/

*

159. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 1. februarja 1931.
Besedilo: Komercijalna banka d. d., podružnica v Ljubljani.

Izbrisi se član ravnateljstva glavnega zavoda dr. Milorad Kozjak, upravnik podružnice s prokuro Komar Janko ter pooblaščenec podružnice Parzer Karol.
Vpiše se pooblaščenec podružnice Žilič Stane v Ljubljani, Rimska cesta 12.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. januarja 1931.
Firm. 126 — Reg B II 112/14.

160. Sedež: Domžale.
Dan vpisa: 1. februarja 1931.
Besedilo: Komercijalna banka d. d., podružnica Domžale.
Izbrisi se prokurist Komar Janko in pooblaščenca Verbič Olga.
Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 31. januarja 1931.
Firm. 127 — Reg B III 7/5.

Izbrisa se je nastopna firma:

161. Sedež: Ljubljana.
Dan izbrisa: 26. januarja 1931.
Besedilo: Gradbeno podjetje ing. Jos. Delek in drug, Ljubljana.
Izbrisa se je v registru vsled razdržitve.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 105 — Reg. A VIII 5/2.

Vpisi v zadržni register.

Vpisala se je nastopna zadruga:

162. Sedež: Hrastnik.
Dan vpisa: 4. februarja 1931.
Besedilo: »Dom rudarskih vpokejencev«, občekoristna stavbna in kreditna registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Obrat in predmet: Namen zadruge je: 1. zbirati člane, ki hočejo s skupno pomočjo in s podporo občin, države in podobnih činiteljev graditi zadržna stanovanja, ki se bodo oddajala potrebnim članom v najem po posebnem pravilniku; 2. pomagati članom, da pridejo po možnosti do lastnega doma; način zadržne pomoči določa poseben pravilnik.

Zadržna pogodba (statut) z dne 18. januarja 1931.
Vsak zadržnik jamči s svojim opravičnim deležem in pa s štirikratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo z naznanili, razobešenimi v zadržni pisarni ali pa v rudniški čakalnici v Hrastniku in na Ojstrem. Načelstvo obstoji iz 5—8 zadržnikov, člani načelstva so: 1. Verdev Anton, rudar v Hrastniku št. 129, predsednik; 2. Volavšek Jernej, mizar v Hrastniku št. 167, podpredsednik; 3. Majcen Dominik, rudarski nameščenec v Hrastniku št. 136, tajnik; 4. Salamon Alojz, rudar v Hrastniku št. 139, blagajnik in 5. Tanšek Alojz, rudar v Hrastniku št. 135, odbornik.

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo. Podpis firme: Besedilo firme podpisujeta skupno predsednik ali podpredsednik ali tajnik in še en član načelstva.

Okrajno kot trg. sodišče v Celju, dne 4. februarja 1931.
Firm. 22/31 — Zadr. III 237/1.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopni zadrugi:

163. Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 26. januarja 1931.
Besedilo: Služkinjski dom, registrirana zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani.
Izbrisi se član načelstva Anžič Anton, vpiše pa član načelstva Pintar Janez, katehet v Ljubljani, Semenška ulica 2.

Deželno kot trg. sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 24. januarja 1931.
Firm. 82 — Zadr. VII. 4/20.

Konkurzni razglasi

Sa 7/30—7. 330

164. Konec poravnave.

Poravnalno postopanje Kollenc Josipa, trgovca v Ptuj, registriranega pod firmo Jos. Kollenz v Ptuj, je končano.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III., 5. februarja 1931.

*

S 3/31/12. 370

165. Sklep.

V konkurzni zadevi tvrdke Čadež & Bracar, trgovina v Ljubljani.

Na predlog konkurznih upnikov, zbranih na prvem upniškem zboru, se dosednji upravitelj konkurzne mase g. dr. Cepuder Josip, odvetnik v Ljubljani, razreši tega posla ter imenuje za upravitelja mase g. dr. Adlešič Juro, odvetnik v Ljubljani.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 9. februarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev**Narodna banka kraljevine Jugoslavije.**

Enajsto redno zborovanje delničarjev Narodne banke kraljevine Jugoslavije se bo vršilo dne 8. marca 1931. ob devetih dop. v poslopiju Narodne banke v Beogradu.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega odbora o poslovanju in predložitev računov za leto 1930.
2. Poročilo nadzorstvenega odbora za leto 1930.
3. Odobritev bilance in poslovanja upravnega in nadzorstvenega odbora za leto 1930.

4. Predlog o razdelitvi dobička.
5. Podelitev absolutorija upravnemu in nadzorstvenemu odboru za poslovanje v letu 1930.

6. Izprememba člena X. začasnih določil zakona o Narodni banki kraljevine Jugoslavije.

7. Morebitni predlogi delničarjev po odredbi statuta (člen 90).

8. Volitev šestih članov v upravni odbor.

9. Volitev treh članov v nadzorstveni odbor.

Tega zborovanja se more udeležiti vsak delničar, ki je državljan kraljevine Jugoslavije, ki je kot delničar uveden v bančne knjige najmanj mesec dni pred izidom te objave in ki ima najmanj pet delnic (člen 86. statuta).

Delničarji, ki se hočejo udeležiti tega zborovanja, morajo predložiti svoje delnice kakor druge listine, kjer je treba tudi teh, najkasneje deset dni pred dnem, določenim za zborovanje, torej do 25. februarja t. l.

Predložene delnice sprejemajo in zanje izdajajo potrdila v Beogradu Narodna banka, oddelek za posojila na zastave in depote, v notranjosti vse bančne podružnice.

Po končanem zborovanju more vsak delničar zopet vzeti svoje delnice (in druge priložene listine) tam, kjer jih je položil, proti vrnitvi potrdila.

Po odredbi člena 48. zakona o Narodni banki, se pristavlja, da je bila pri sodišču

zaprošena amortizacija delnic pod naslednjimi številkami:

9.386—405; 10.723; 11.829; 16.259; 18.304—305; 18.325—329; 18.331; 18.340 do 18.348; 18.350—353; 18.358—368; 18.741; 18.743; 18.745—748; 19.606—609; 19.611 do 19.613; 19.622—623; 19.625; 19.712; 19.714; 19.797—800 in 59.710—714.

Štev. 14.601.

V Beogradu, dne 4. februarja 1931.

Guverner Narodne Banke kraljevine Jugoslavije:
I. J. Bajloni, s. r.

*

Razpis.

Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji j. državnih železnic v Ljubljani razpisuje na osnovi pravilnika za zdravniško službo bolniškega fonda državnega prometnega osebja službo še enega pogodbenega zobozdravnika v Ljubljani in Mariboru.

Prosilec mora:

a) biti doktor celokupne medicine z diplomom, ki velja v naši državi;
b) biti državljan Jugoslavije;
c) znati popolnoma slovenski ali srbohrvaški jezik;
d) imeti občo in lokalno pravico do prakse;

e) predložiti dokazilo, da ima v smislu § 11. zakona o zdravnikih-specialistih za boleznosti ust in zob in o zobotehniški pravici izvrševanja zobozdravniške prakse (glej »Službeni list kr. banske uprave Dravske banovine«, letnik II., 8. kos, z dne 30. januarja 1931);

f) biti zdrav;

g) predložiti tarifo, po kateri se zavezuje opravljati zobozdravniška in zobotehniška dela.

Pravilno kolekovane in s potrebnimi dokumenti opremljene prošnje je vlagati na podpisano upravo do 1. marca 1931, kjer se zvedo med uradnimi urami tudi podrobnejši pogoji.

Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji j. državnih železnic v Ljubljani, dne 12. februarja 1931.

Razne objave

378—3—1

Poziv upnikom.

Tvrdki: »Elektroindustrija družba z o. z. in »Jugo-Spidol, družba z o. z.«, obe s sedežem v Ljubljani, sta glasom sklepa občnega zbora z dne 13. januarja 1931 prešli v likvidacijo, ker je njih posle prevzela novo ustanovljena delniška družba »Elektroindustrija d. d.« v Ljubljani.

Upniki navedenih v likvidacijo stopajočih, tvrdki se pozivajo, da morebitne terjatve napram družbama prijavijo tekom treh mesecev podpisane likvidatorju.

Heinrihar Minko, t. gov. v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 13, kot likvidator obeh tvrdki.

*

Razid društva.

353

Društvo obrtnikov za politični okraj Kranj v Kranju se je vsled sklepa izrednega občnega zbora z dne 28. decembra 1930. prostovoljno razšlo.

Novak Josip, bivši predsednik s. r.

E. M. Remarque:**Pot nazaj**

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate. Ponatis, tudi v izvečku, prepovedan.)

Da nam ni pustila vzeti stola za kurivo, čeprav smo enkrat tam zunaj sežgali cel klavir, da smo mogli skuhati konja, to sem mogel razumeti. Da ne smemo tu doma popustiti vsakemu utripu naših rok, čeprav je bilo tam zunaj vse, kar se je moglo pojesti, stvar sreče, ne pa morale, tudi to sem mogel razumeti. Da pa kdo nese nazaj petelina, ki je bil že mrtev, dasi bi moral tudi že vsak rekrut vedeti, da bodo nastale iz tega samo nepotrebne sitnosti, to se mi je zdelo naravnost neumno.

»Če bo postalo to moda, potem bomo tudi tukaj stradali,« je zatrjeval Willy razburjen. »V pol ure bi imeli frikase, če bi bili sami. Napravil bi ga v rmeni omaki!«

Nevoljni smo bili; sklenili smo, da gremo v vojašnico. Tam nas bodo bolje razumeli.

Jupp in Valentin sta čepela zapuščena v prazni, veliki sobi za korporale. Vesela sta naju pozdravila, ker se jima je ponudila prilika zaigrati skat.

Jupp je znal v par urah speljati tako, da je postal vojaški zaupnik. Sam se je imenoval in je tudi ostal, ker je vladala v vojašnici taka zmešnjava, da ni vedel nihče, kaj in kako. S tem je bil za prvo silo preskrbljen, ker njegovo civilno mesto je bilo izgubljeno. Njegov odvetnik iz Kölna mu je pisal, da se je ženska pisarniška moč izvršno usposobila in da je ce-

18

neja, Jupp pa se je gotovo v vojni nekoliko odtujil pisarniškim poslom. To da sicer srčno obžaluje, toda časi so težki. Najboljše želje so le za bodočnost.

»Lep gnoj,« je dejal Jupp melanholično, »vsa ta leta sem imel samo eno željo: proč od Prusov, zdaj pa moram biti vesel, da smem ostati. Naj bo že tako ali tako. Sedaj pa konec besedi. Kličem osemnajst.«

Willy je imel sijajne karte v rokah. »Dvajset,« sem zaklical jaz zanj, »in ti, Valentin?«

Skomiznil je z rameni. »Štirindvajset.«

Ko je Jupp obstal pri štirideset, se je naenkrat pojavil Karol Bröger. »No, kmalu bomo zopet vsi skupaj,« je dejal Willy in se vsedel široko in udobno, »vojašnica je le pravi dom za vojaka. Enaindvajset.«

»Sestindvajset,« je zapisal Valentin.

»Osemindvajset,« je zagrml Willy nazaj.

Preketo, to bo visoka igra. Vsi smo se pomaknili bližje. Willy se je objestno naslonil na steno omare in nam kazal hišo visokega granda. Valentin se je satansko režal; držal je še večjo ničlo.

Čudovito udobno je bilo v tisti baraki. Na mizi je stal strčelji sveče in plapolal. Medlo so se svetile postelje iz sence. Požirali smo velike kose sira, ki jih je Jupp razrezal z bajonetom.

Petdeset!« je divjal Valentin.

Takrat so se odprla vrata in Tjaden in pridivjal notri. »Se — Se —« je jecjal. Od razburjenja ga je začelo dušiti v goltancu. Vzdignili smo mu roki in ga vodili po sobi. »Ali so ti ženske pobrale denar?« ga je vprašal Willy sočutno.

Tjaden je zmajeval z glavo. »Se — Se —«

»Stoj!« je poveljeval Willy.

Tjaden se je zdrznil in napad je minil. »Seelig — našel sem Seelig-a,« je vskliknil.

»Človek — Willy je zatulil, »če zdaj lažeš, te vržem skozi okno!«

Seelig je bil naš stotniški narednik, prvovrstna živina. Dva meseca pred revolucijo je bil, žal, prestavljen, tako da ga dosedaj nismo mogli zagrabiti. Zdaj nam je Tjaden povedal, da je Seelig krčmar pri »Kralj Viljemu« in da toči prvovrstno pivo.

»Tja!« sem zaklical. Vsuli smo se ven.

»Toda ne brez Ferdinanda,« je dejal Willy, »tega moramo najprvo polskati, ker s Seelig-om mora še obračunati radi Schröderja!«

3.

Zvižgali in ropotali smo pred hišo, v kateri je stanoval Kosole, dokler se ni pokazal ves nevoljen in v sami srajci pri oknu. »Kaj vam ne pade v glavo — prvi večer,« je godrnjal. »Mar ne veste, da sem oženjen?«

»Staknili smo Seeliga,« je kričal Willy.

Ferdinand je naenkrat poživl. »Pridem!« je odgovoril. Pet minut pozneje je bil dobi. Odvihrali smo.

Na stolnem trgu je mrgolelo ljudi. Ravno tedaj je šla mimo demonstracijska četa sestradanih žensk. Pred seboj so podile trgovca z žitom, vojnega dobičkarja, ter ga obdelovale po glavi s praznimi košarami, ki so jih imele za na trg. Na stopnicah gledališča je stal vojak in govoril množici. Kot kreda bela karbidna luč je trepetala po njegovem obrazu. Tanek in odeskan glas se je dušil v valu muzike orgelj, ki jo je prinašal veter iz bližnje Stolnice. Na škofijskem trgu je nastala rabuka. Tovorni avtomobili je povozil tamkaj delavca, in mu levo nogo popolnoma zmečkal. Šofer je klel. Motor je divjal. Ranjenec je molčal.

Genjeni Ljubljani naznanjam,

da sem se vrnil s poučnega potovanja po inozemstvu in sem sedaj nadomestil v svoji pralnici in svetlolikalnici staro z najmodernejšo napravo po vele mestnem načinu za pranje in svetlokanje perila vsake vrste. Po tej napravi se perilo ne le varuje, marveč tudi res čisto opere in napravi kot novo.

Perilo se pere brez vsakih škodljivih sredstev.

Franjo Šimenc
Ljubljana, Kolodvorska ul. 8,
poleg Mestne ljudske kopeli

**Cene pri večji množini
perila globoko znižane!**

622

Kmetijska družba v Ljubljani

Turjaški trg št. 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v Dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 30 din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudi razne kmetijske potrebščine.

459

Vsak kmet mora biti član Kmetijske družbe!

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga, r. z. z o. z.
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35/l.

Uradne ure od 8.—12. in od 14.—18.

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah
Za odgovor prosimo znamko.

Strojno podjetje
R. Willmann, Ljubljana

Slomškova ul. 3

431

Zatvornice, vodna kolesa in mlinske
naprave, beneški jarmeniki, krožne
žage, nihalne žage, transmisijski deli

L. MIKUŠ

Ljubljana - Mestni trg 15

Telefon št. 2282

Ustanovljeno 1839

Na malo!

Na veliko!

Za soboslikarska,

pleskarska in žrkoslikarska dela se priporoča

Tone Malgaj

družba z o. z., LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 6

Oglašujte

v

„Jugoslovanu!“

Najmodernejšie vzorce

ZAVES in PERILA

namiznih in kuhinjskih garnitur
veže najfineje in najceneje tvrdka

396

Matek & Mikeš

Ljubljana, Dalmatinova 13

Entlanje, ažuriranje, predtiskanje takoj.

Kranjska hranilnica v Ljubljani
Oblastna hranilnica mariborske oblasti v Mariboru
Oblastna hranilnica mariborske oblasti, Maribor
podružnica Celje (prej Južnoštajerska hranilnica v Celju)

naznanjajo

da se je izpremenil njihov naziv in bodo poslovale odslej pod tvrdko

Hranilnica Dravske banovine, Ljubljana**Hranilnica Dravske banovine, Maribor****Hranilnica Dravske banovine, podružnica Celje**

Hranilnice Dravske banovine so pupilarno varni
banovinski denarni zavodi in jamči za vse nji-
hove obveznosti Dravska banovina z vsem svojim
premoženjem in z vso svojo davčno močjo.

623

Zvedeli smo,

da ponujajo nekateri prodajalci tovarniške proizvode, ki niso naši,

kot izdelke „JUGOČEŠKE“ v Kranju.

Opozarjamo zaradi tega vse trgovce, da zahtevajo od potnikov, ki se izdajajo kot zastopniki „Jugočeške“, naj se legitimirajo. Hvaležni bomo, ako se nam sporoči vsaka zloraba našega imena.

„JUGOČEŠKA“, Kranj.

611

Od dobrega najbolje je le

423

Gritzner-Adler
šivalni stroj in kolo

Elegantna
izvedba
najboljši
materijal!

URANIA
pisalni stroj
v 3 velikostih!
Novost!

Šivalni stroj

kot damska pisalna miza

Le pri

Jos. Petelinc
Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika
Zmerne cene tudi na obroke! Tel. int. 2913

Sanatorij

v Mariboru, Gosposka ul. 49

Telefon 2358

429

Lastnik in vodja:

primarij doktor Černič
specialist za kirurgijo.

Sanatorij je najmodernejši urejen za operacije in opremljen z zdravilnimi aparati: višinskim solncem za obsevanje ran, kostnih in sklepnih vnetij; fonizatorjem za elektriziranje po poškodbah in ohlaplosti čreves; diatermijo za električno pregrevanje in električno izžiganje; žarnico „hala“ za revmatična in druga boleča vnetja; „enterocleaner“-jem za notranje črevesne kopeli, pri zapeki, napihovanju in za sološni telesni podvig. Cene zmerne.

Jakob Fligl

Turjaški trg šte. 5

kleparska delavnica in vodovodna
instalacija se priporoča sl. občin-
stvu za vse v to stroko spadajoča
dela

321

S spoštovanjem

JAKOB FLIGL

KLIŠEJE

vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 17

808

VODILNE ZNAMKE
UMETNE SVILE

JUGOČEŠKA

... se odlikujejo po stalnosti
svojih barv.

*Zahtevajte v vsaki trgovini te svile in
pazite, ako imajo označbo na robu*

543